

Jugoslovan

Izhaja vsak dan zjutraj razven
v ponedeljkih in dnevih po praz-
nikih. — Posamezna številka
Din 1.—, mesečna naročnina
Din 20.—, za tujino Din 30.—.
Uredništvo v Ljubljani, Gregor-
čičeva ulica št. 23. Telefon ured-
ništva 80-70, 80-69 in 80-71.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi
po tarifi in dogovoru. — Uprava
v Ljubljani, Gradišče 4, tel. 30-68,
podružnica v Mariboru, Aleksan-
drova cesta št. 24, telefon 29-60
Podružnica v Celju, Samostan-
ska ulica št. 4.

Št. 54

Ljubljana, torek, dne 5. avgusta 1930

Leto I.

Habsburška propaganda in Društvo narodov

Izjava poslanika Osuskega o habsburškem vprašanju - Madjarska ne sme ne izvoliti novega kralja ne vzpostaviti Habsburžanov - Vsaka restavracija bi bila kršitev pakta o Društvu narodov in bi zahtevala intervencijo Ženeve

Praga, 4. avgusta. AA. »Narodni list« prinaša pismo iz Pariza, v katerem pisec razlaga, kako brezkoristna so stremjenja, da bi Habsburgovci prišli na madžarski prestol. Ko so se Madjari odpovedali Habsburgovcem, so pustili odprta stranska vrata, da si tako izgovore svobodne volitve za krono Sv. Štefana. Toda konferenca poslaničkov je zahtevala, da se ji pojasni to dejstvo, in minister zunanjih zadev Banfy je izjavil v svojem uradnem odgovoru, da se detronizacija Habsburgov in ukinitve pragmatične sankcije nanaša tudi na svobodne volitve, a konferenca poslaničkov je izjavila, da je sprejela to noto, ki jo smatra za mednarodno obvezo Madjarske, minister češkoslovaške republike Osusky pa je konferenco zaprosil, da jo notificira Če-

škoslovaški. Nato je konferenca veleposlaničkov ministru Češkoslovaške uradno izjavila, da je posestnica akta o detronizaciji habsburške dinastije, razen tega pa je bilo poslano o tej stvari posebno pismo praški vladi. Ko je Madjarska stopila v Društvo narodov, je Mala antanta dala registrirati v tajništvu Društva narodov vse note, ki se tičejo detronizacije. Veleposlaniki so stori-
rili isto demaršo. Minister zunanjih zadev Banfy je v zasedanju Društva narodov v septembru 1922 svečano izjavil, da bo Madjarska zvesto izpolnjevala vse svoje mednarodne obveze, minister Osusky pa je naglasil, da je treba med te obveze uvrstiti tudi ono, ki se tiče odstranitve Habsburgov z madžarskega prestola. To je bilo brez ugovora storjeno. Tako se zdi, da je vpra-

šanje Habsburgov definitivno rešeno.

Bukarešta, 4. avgusta. Tukajšnji list »Dreptate« je objavil izjavo, ki jo je dal njegovemu dopisniku g. Osusky, poslanik Češkoslovaške republike v Parizu, o vprašanju vzpostavitve habsburške dinastije na Madjarskem. Poslanec Osusky je orisal zgodovino habsburškega vprašanja od vojne sem s posebnim ozirom na obveznosti, ki jih je prevzela glede detronizacije Habsburgov Madjarska. Glede možnosti, da bi se kljub vsem obveznostim preko njih utegnulo vendar dogoditi, da bi se poskusila vzpostavitev, je poslanec Osusky izjavil, da bi Madjarska kršila svoje mednarodne obveznosti tako v slučaju, da bi si hotela izvoliti novega kralja, ki bi ne bil Habsburžan, kakor tudi v slučaju, da bi dovo-

lila vzpostavitev habsburške dinastije.

Vse obveznosti, ki jih je Madjarska prevzela v tem pogledu, so registrirane pri Društvu narodov in z njihovo kršitvijo bi ne zagrešila le navadne kršitve mednarodnih obvez, temveč bi zagrešila tudi kršitev pakta Društva narodov. Ker pa ima Društvo narodov nalogo, da pazi nad izvrševanjem mednarodnih obvez s strani svojih članic, bi morala v slučaju prestopka s strani Madjarske ukreniti takoj potrebne mere, da se Budimpešta prisili k spoštovanju svojih obvez.

Skrb, da se mednarodne obveze spoštujejo, — je zaključil poslanik Osusky — tvori hrbenico Društva narodov. Čim bi Društvo narodov glede te svoje bistvene naloge odpovedalo, bi s tem tudi umrlo.

Obnovitev pogajanj med Francijo in Italijo

Glavne težkoče v stremljenju fašistske vlade po reviziji mirovnih pogodb

Praga, 4. avgusta. AA. »Prager Presse« prinaša poročilo iz Pariza o obnovi pogajanj z Rimom, ki se tičejo pripravljalnih diskusij, ker še ni določen začetek pravih pogajanj. Pariz iskreno želi, da pride do pozitivnih uspehov, čeprav se zaveda težkoč, ki obstoje. Te težkoče niso samo pomorske in kolonijalne narave, nego igrajo tudi vlogo fašistske tendence, ki streme po tem, da bi se revidirale mirovne pogod-

be, kar nasprotuje francoski politiki. Ta nesoglasja zelo otežujejo sporazum v političnih, teritorialnih ter vojaških vprašanjih. Francija ničesar ne zahteva od svojih sosedov, a zato ne bo opustila svoje politike. Ona vobče ne bo v ničemer spremenila svoje splošne politike, ki ji je smoter konsolidirati Evropo v mejah, določenih po mirovnih pogodbah.

Nerazčiščena politična zmešnjava v Nemčiji

Stresemannov sin in nova »državna stranka«

Berlin, 4. avgusta. Po zadnjih obvestilih izgleda, da je akcija g. Scholza, voditelja ljudske stranke, s katero hoče zbrati okoli sebe one konservativne skupine, ki so izjavile, da odklanjajo sodelovanje z novo nemško državno stranko, imela nekaj uspeha. Pogajanja se bodo nadaljevala tekom tega tedna in šele ko bodo zaključena, se bo moglo videti, ali gre pri tej akciji za enostavno volilno zvezo ali za ustanovitev nove sredinske stranke, ki pa bi bila seveda orijentirana, v nasprotju z »državno stranko«, zelo na desno.

Med dogodki, ki spadajo v sestav volilnega gibanja, je vzbudil precej pozornosti članek, ki ga je objavil v »Kölnner Zeitung« Wolfgang Stresemann, sin pokojnega zunanjega ministra Gustava Stresemanna. V članku, ki nosi naslov »Ljudska stranka ni državna stranka«, pravi Wolfgang Stresemann, da nova državna stranka, ki se je pred kratkim ustanovila v Nemčiji, popolnoma odgovarja politični formuli, ki jo je zamislil njegov oče, kateri da je ob raznih prilikah dal izraza tudi svoj želji, naj bi se med ustanovitelji take stranke nahajal tudi Scholz sam.

Lahko se trdi — zaključuje Wolfgang Stresemann —, da je program državne stranke program, ki bi ga moj oče gotovo podpisal. Ljudska in državna stranka bi se morali zblizati ter iti v skupen volilni boj v okviru ene same organizacije.

Berlin, 4. avgusta. Ker se odpuščanje delavcev množi na vznemirljiv način, se je odločila Brüningova vlada, da poseže aktivno v razmerje med delodajalci in delavci z namenom, da bi se odpuščanje zajezilo. Ministrstvo za delo je objavilo v zvezi s to akcijo potom Wolffovega dopisnega urada oznanilo, v katerem je rečeno, da se v bodoče pri podeljevanju državnih podpor ne bodo jemala v obzir ona podjetja, ki se bodo obnašala napram svojim nameščenim na protisocialen način v obliki odpuščanj, ki bi ne bila utemeljena po splošnem gospodarskem stanju dotičnih podjetij.

Berlin, 4. avgusta. d. Socialno demokratiški »Vorwärts« je otvoril boj proti državnemu predsedniku Hindenburgu. List izjavlja, da so povzročitelji današnje vladne politike z uporabljanjem člena 48. ustave pokazali, kako se da iz državnega zbora na-

praviti sejem. Pozicija državnega predsednika je neprimerno močnejša kakor pozicija nekdanjega cesarja, ki ni imel možnosti, da bi zakone izdajal po naredbeni poti. Zato moramo pravočasno na to misliti, da poldrugo leto po državnoborskih volitvah zopet stojimo pred volitvami, ki niso nič manj važne kakor volitve tretjega predsednika nemške republike. Vseeno je, ali postane potem državni predsednik mož, ki je prepričan zastopnik parlamentarne demokracije in ki ima razumevanje za delavstvo, ali pa mož, ki ga je njegovo poreklo in njegov miselni svet privezal na nam tuje ali celo sovražne kroge.

Delovanje Društva narodov

Ženeva, 4. avgusta. n. Danes je pričela zasedati v Kopenhagenu sekcija Društva narodov, ki se bavi z vprašanjem sifilisa. 18. avgusta se prične v Ženevi zasedanje centralnega odbora za opijum, istega dne v Haagu zasedanje mešanega pododboru davčnega odbora, ki mora rešiti, vprašanje obdavčenja avtomobilov inozemskih turistov. 20. avgusta se v Haagu seane drugi pododbor davčnega odbora, da prouči vprašanje, kako se izogniti dvakratnemu obdavčenju. 21. avgusta pa se sestane v Ženevi odbor za preprečitev trgovine z belim blagom na Daljnem vzhodu.

Nove volitve na Bolgarskem?

Sofija, 4. avgusta. AA. Predsednik bolgarske vlade Ljapčev in minister za zunanje zadeve Burov sta bila v avdijenci pri kralju Borisu v kraljevski palači v Evksinogradu. »Poslednja pošta« veli, da je sestanek Burova in Ljapčeva v zvezi z vprašanjem novih volitev. »Praznične vest« pa so mnenja, da je šlo za novo potovanje kralja Borisa v inozemstvo. Ostali listi komentirajo sestanek ministrov in njuna poročila na razne načine.

»Modus vivendi« med Jugoslavijo in Romunijo

Bukarešta, 4. avgusta. AA. Danes je bil podpisan med Romunijo in Jugoslavijo sporazum, ki omogoča med obema državama modus vivendi na gospodarskem polju in ureja gospodarska vprašanja med obema državama. Sporazum bo stopil v veljavo septembra meseca. Za Romunijo sta sporazum podpisala ministri Madgearu in Popovici, za Jugoslavijo dr. Kosta Kumanudi in Juraj Demetrovič.

»Times« o zdravstvenih razmerah v Jugoslaviji

Najvzornejša organizacija na higijenskem polju

London, 4. avgusta. AA. »Times« priobčuje poročilo svojega beograjskega dopisnika, v katerem izreka veliko priznanje reformam ministra za socialno politiko in narodno zdravje v Jugoslaviji. Dopisnik pravi, da po vsej priliki še nobena država ni izvedla tako vzorne organizacije na higijenskem polju, kakor je to storila Jugoslavija. Zasluga za to ogromno delo gre Andriji Štamparju, čigar metode se Jugoslaviji posebno prilagajajo in ki so pobudile higijensko sekcijo Društva narodov, da jih je proglasila za vzorne, tako da tvorijo osnovo higijenske službe v Grčiji in na Kitajskem. Dr. Štampar se je pri svojem delu opiral na popolno zaupanje Nj. Vel. kralja Aleksandra.

Sarajevo, 4. avgusta. AA. Danes je bil sprejet v avdijenci pri Nj. Vel. kralju Aleksandru v kraljevskem dvorcu v Han Pjes-

ku minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka. Avdijenca je trajala od 9:30 do 11:45. Po avdijenci je Nj. Vel. kralj pridržal ministra za socialno politiko na kosilu.

Beograd, 4. avgusta. AA. Minister za socialno politiko in narodno zdravje Nikola Preka je odpotoval po današnji avdijenci v Karlovec, Kraljevo, Crikvenico, Sušak in na Krk, kjer bo pregledal ustanove njegovega resora.

Beograd, 4. avgusta. k. Finančni minister je odobril kredit za odkup otoka Lokruma z vsemi poslopji in instalacijami, ki se nahajajo tam. Na Lokrumu bo ministrstvo za socialno politiko in narodno zdravstvo zgradilo moderno okrevališče in hotele. V ta namen je že dovoljen kredit 12,000,000 dinarjev.

Agrarni problemi Srednje Evrope in Češkoslovaška

Brez Češkoslovaške ne pride do rešitve, pravijo »Narodni Listy«

Praga, 4. avgusta. AA. »Narodni Listy« z zadoščenjem sprejemajo vabilo, ki je bilo poslano Češkoslovaški za sodelovanje na konferenci v Varšavi. List opozarja na stremljenja Romunije in Jugoslavije po izhodu za svoje poljske pridelke v evropske industrijske države, zlasti v Češkoslovaški. Konferenca v Sinaji se tiče prav za prav Male antante. Ker njene tendence ne izključujejo sodelovanja ostalih držav, je to-

rej treba pozdraviti poljsko inicijativo, ki stremi za tem, da se doseže sporazum med izrazito poljedelskimi državami Evrope. Akcija v Varšavi se nikakor ne križa z akcijo Romunije in Jugoslavije, nego je samo razširja. Poljska računa prav tako kakor tudi Romunija in Jugoslavija s Češkoslovaško kot faktorjem, ki ga ni moči prezreti, če naj pridemo do rešitve poljedelskih problemov v Srednji Evropi.

Položaj v potresnih krajih Italije

Večina prebivalstva se je vrnila na svoje domove

Rim, 4. avgusta. n. Predsednik Mussolini je prejel novo poročilo o položaju po potresni katastrofi v južni Italiji. Minister za javna dela je izjavil, da se porušena mesta z veliko naglico obnavljajo in da je sedaj v gradnji 205 poslopij v prizadetih občinah. Hiše bodo dograjene najkasneje tekom meseca dni in se bo v njih takoj naselilo preko 6000 ljudi. Minister je končno zatrdil, da se v razdejanih krajih življenje postopoma normalizira.

Rim, 4. avgusta. AA. Po poročilu mi-

nistra za javne gradnje predsedniku vlade znaša število delavcev, ki je zaposleno v potresnem ozemlju, 3439. Poročilo navaja, da se je večina prebivalstva že vrnila na svoje domove.

Nova italijanska križarka

Rim, 4. avgusta. d. V ladjedelnici »Riva Trigoso« so danes spustili v morje italijansko križarko »Brescia«. Vojno ladjo so prepeljali v пристanišče v Genovi, kjer jo bo po nekaj poskusnih vožnjah prevzela italijanska vojna mornarica.

Monarhistično gibanje v Siriji

Pariz, 4. avgusta. d. V Siriji se opaža monarhistično gibanje. Po vestih iz Damaska je sirijanska monarhistična stranka v Hami postavila te-le zahteve: 1. sprememba člena 3. sirske ustave v cilju, da se omogoči monarhistični režim, ki bi bil v skladu z željami in tradicijami dežele; 2. volitev kralja po narodu v soglasju s Francijo; 3. sestava trdne vlade, ki naj bi izdelala pogodbo s Francijo in ki naj bi pripravila volitve; 4. sirski parlament naj bi imel pravico novo ustavo in pogodbo s Francijo ratificirati.

Nove korupcijske afere na Madjarskem

Budimpešta, 3. avgusta. n. Notranji minister je odredil revizijo poslovanja vseh samoupravnih mest. Povod za to revizijo je dal načelnik mesta Stolni Belligrad (Szekesfehervar) Szavars, ki je zakrivil razne umazanije. Revizija se prične septembra.

Budimpešta, 4. avgusta. n. Radi goljufije s kavcijski je bil postavljen pred sodišče Roland Lukacs, bivši funkcionar probujajočih se Madjarov, ki je že prej imel neke denarne nedrednosti.

Zanemarjena dolžnost

Impozantna in mogočna je bila gasilska armada, ki se je zbrala v nedeljo v Ljubljani. Vse se je čudilo, odkod to veliko število gasilcev in vsak je spoznal, da je gasilska armada faktor, s katerim se mora računati. Dober opazovalec bi morebiti dostavil še to, da pa baš slovenska inteligenca ni z gasilstvom računala. Velika je bila gasilska armada, toda šolanah ljudi je bilo v njej zelo malo. Le tu pa tam je bilo videti v vseh teh številnih gasilskih četah posameznega šolanega moža, večinoma pa so tvorili gasilsko armado samo obrtniki in kmetovalci.

In morda bi poznavalec naših razmer pripomnil, da je gasilstvo pri nas tako močno in enotno, ker je v njem le malo naših šolanah ljudi. Kajti niso vedno naši šolanah ljudje nosili med narod samo prosveto in omiko, temveč mnogi od njih so nosili med narod veliko raje prepri in združbo. Dostikrat celo iz idealnih motivov, ker so bili prepričani, da store neznansko dobro delo, če pridobe narod za to ali ono strankarsko teorijo. To teorijo pa so oznanjali med narodom s tako strastjo, da se je tudi vsa dežela prepirala vsled teh teorij in da je bilo vsako složno delo onemogočeno. Mesto da bi narodu pokazali pot k napredku, so mu pokazali pot k prepiru in medsebojnemu nezaupanju. Mesto da bi bili narodu pravi voditelji, so bili le strankarski agitatorji. Ni čuda, če je bila zato tudi bilanca vsega tega delovanja šolanah ljudi med narodom en sam deficit.

Vsa ta zmeta šolanah ljudi, da so zamenjavali agitatorsko delo z resničnim prosvetnim delom, pa je izhajala iz napačnega naziranja na narod. Velik del inteligence ali bolje naših šolanah ljudi, se ni več čutil kot del naroda, temveč kot nekaj posebnega, višjega. Narod je bila zanj le masa, ki se poljubno oblikuje — na ta ali oni način. Čisto prezrli pa so ti ljudje, da je narod živa sila, ki živi po svojih načelih in ki ima svoje potrebe, katerim se nikdar ne more in noče izneveriti. Mesto da bi inteligent te potrebe spoznal, njim prilagodil svoje delo in potem z narodom skupno korakal po poti, ki je za narod koristna, pa je silil narod na pot, ki mu ni mogla nič pravega dati, temveč navadno le združbo in prepri.

Dejansko niso gledali naši šolanah ljudje dosti različno na narod, ko nekdanji meščani in to zlasti v družabnem življenju. Koliko truda se je vedno uporabljalo, da se je poudarila socialna razlika, kako silno se je skrbelo, da bi bila čim bolj izbrisana sled iz kmečke hiše. Na vse zadnje bi se moglo v tem prizadevanju najti še nekaj zdravega, če se ne bi vsled nje vedno bolj rahljala skupnost, ki mora iz nacionalnega interesa vezati deželo in mesto. Kajti samo v tem slučaju bo razvoj naroda harmoničen in samo v tem primeru bo napredek naroda takšen, kakršen mora biti.

Danes, ko ni več vzroka, da bi bil inteligent samo strankarski agitator, je čas, da postane zopet narodni voditelj. To je njegova najvišja dolžnost, ki izvira iz njegove naobrazbe in zaradi katere ga je dal narod tudi šolati. Vendar ni dal narod svoje sinove šolati le zato, da voli celo lestvico uradnikov te ali one kategorije in stopnje, temveč da dobi ljudi, ki mu bodo mogli pomagati duševno in materijalno. Ni socialna dolžnost inteligenta v tem, da se kot nekaj posebnega zapre od naroda, temveč njegova dolžnost je, da se kot bolj naobražen pridruži narodu in v njegovih prvih vrstah čim več stori za napredek naroda.

Je to sicer že davno znana dolžnost, ki so jo nekdanji inteligenti tudi vršili. Kakor pa smo videli v nedeljo, je danes inteligenca to svojo dolžnost zanemarila in gasilski kongres se je izvršil skoraj čisto brez sodelovanja šolanah ljudi. A najhuje je to, da nismo niti gotovi, da bi se kongres s sodelovanjem šolanah ljudi izvršil bolje.

Kdor hoče napredovati, ta mora pogledati resnici v oči in vsako stvar imenovati pri njenem pravem imenu. Naša inteligenca ne vrši več v zadovoljivi meri svoje dolžnosti do naroda in to je treba povedati. Ne zato, da bi se komurkoli delali očitki, temveč zato, da se stvar popravi, da bo podrobno in intenzivno delo vezalo inteligenco z narodom, ker samo tako bo napredoval naš narod in s tem vsa država na vseh potih.

In danes je tega sodelovanja bolj treba, ko kdajkoli. Ni še končana tekma med narodi, ni spregovorjena niti še zadnja beseda o medsebojnih odnosih narodov, temveč smo še vedno v času, ko mora biti

Vztrajna patrijotična akcija »Jadranske straže«

Prvi pomorski izlet omladine zetske banovine

Cetinje, 3. avgusta. AA. Pod pokroviteljstvom bana zetske banovine, generala Krste Smiljanica, priredi prosvetni oddelek banovine v sporazumu s mestnim odborom »Jadranske straže« izlet sokolske omladine zetske banovine po Jadranskem morju. — Izleta se udeležijo 70 učencev osnovnih in srednjih šol skupno s svojimi učitelji in pod vodstvom generala Todorcevića, predsednika mestnega odbora »Jadranske straže« na Cetinju. Učenci posetijo vsa važna mesta na našem Jadranu od Ulčinja do Sušaka in si bodo ogledali vse znamenitosti. To je prvi izlet večjega obsega, na katerem omladina zetske banovine poseti Jadransko morje.

Pred odhodom je bila prirejena akademija, ki so se je udeležili udeleženci izleta, mnogo meščanov in ki jo je posetil tudi ban. Na tej akademiji je imel general Todorcević predavanje, v katerem je obrazložil pomen in važnost Jadrana, nato pa je ban želel omladini srečno pot v lepem patrijotsem govoru, v katerem je opozarjal mladino na velike žrtve, ki jih je naš narod prestal, da je prišel do svojega morja, ter je pozval, naj tudi oni ljubijo naše morje in naj bodo budni čuvarji te naše večne pridobitve v korist svojega kralja in domovine.

Poslanik Spaljković o položaju Evrope

Največja nevarnost za Evropo je gospodarska kriza

Pariz, 4. avgusta. AA. V Le Mansu se je včeraj sestalo kakih 500 bivših bojevnikov na vzhodnih bojiščih. Na banketu so bili navzoči razni odličniki, med njimi jugoslovanski poslanik v Parizu, ki je na banketu najprvo prečital zahvalo bivšim bojevnikom za njihove vojne zasluge. Dr. Spaljković je nato naznanil, da se je nabralo v jugoslaviji tri milijone Din za poplavljenca v južni Franciji. Nato je dr. Spaljković v svojem govoru poveljeval velik prijateljstvo med Francijo in Jugoslavijo.

Leto elementarnih nesreč in nadlog ...

Strahovit orkan nad Benetkami in na Japonskem — Nov silovit potres v Rusiji

Trst, 4. avgusta. n. Snoči je v Benetkah in okolici besnel strahovit orkan. Vihar je na morju ne daleč od Lida zagrabil velike količine vode in jih zavrtel v višino 50 m, nato pa vrge na obalo. Valovi so porušili nekoliko telegrafskih in telefonskih drog. Pretrgane so bile brzojavne in telefonske zveze. Neko veliko posestvo je vihar uničil.

V Benetkah je bil hotel »Bella Venezia« težko poškodovan, še bolj pa hotel »Casa Rosa«, kateremu je veter odnesel streho in iz odkritih zgornjih sob nekaj postelj in miz. V gozdu poleg Benetk je izrul 100-letne bore in jih kot slamo nosil po zraku. Poškodovan je tudi druge zgradbe. Izpred kavarn »Scarpe« je orkan odnesel 20 težkih miz in okrog 100 stolov. Med kopalci, večinoma tujci, je zavladala panika. Orkan je k sreči trajal le nekaj minut in se je prebivalstvo kmalu spet pomirilo. V celoti so bile ranjene štiri osebe. Vihar je neki avtobus odnesel v daljavo 100 m in ga vrge ob neko drevo. V Benetkah orkan ni povzročil večje škode. Standardo z levom Sv. Marka je prelomil na kose.

Tokio, 4. avgusta. n. Včeraj je divjal v okolici Tokia, posebno na otoku Honda, strašen tajfun. Po nekkih vesteh je zahtevala katastrofa 70 človeških žrtev. Valovi, ki jih je tajfun metal na obalo v Tokiu in Osaki, so napravili veliko škodo. Podrobnosti še niso znane.

London, 4. avgusta. n. Dva tajfuna in 3 dnevi dežja so opustošili otok Hondo, posebno mesta Tokio, Orsaku in Kotori. Pri tem je bilo 50 mrtvih. Reka Tone pri Tokiu je narasla za 6 metrov.

London, 4. avgusta. n. Dopisnik »Timesa« poroča iz Tokia, da je tajfunska katastrofa zahtevala v vsem 50 človeških žrtev. Morje je preplavilo nekatera mesta in je v Osaki 10.000, v Tokiu 4.000, v Dotori pa 3.000 hiš pod vodo.

Moskva, 4. avgusta. n. V južni Rusiji je na severni obali Kaspijskega morja bil včeraj silovit potres, ki je porušil dve mesti in več vasi. Reka Ural je prestopila

vsak narod pripravljen, da v odločilnem trenutku vrže na tehtnico vse svoje sile. To bo mogel storiti le narod, ki je harmonično razvit in v katerem ena sila spopolnjuje drugo. Zaradi tega najvišjega cilja je neobhodno živa vez med narodom in inteligenco in zato smo opozorili na dolžnost, ki je ne sme več zanemarjati. Ni pa niti več treba, da bi jo zanemarila, ker so strankarski agitatorji postali odveč in ker potrebujemo sedaj le ljudi aktivnega in požrtvovalnega patrijotizma. Teh pa čim več in čim prej!

Ko je ban končal svoj govor so vsi prisotni burno ploskali in klicali kralju, prestolonasledniku Petru, domovini in Jadranskemu morju. Z akademijo so bile poslone pozdravne brzojavke Nj. Vel. kralju, prestolonasledniku Petru in predsedniku vlade.

Takoj po končani akademiji, na kateri je omladina iz vseh krajev zetske banovine navdušeno manifestirala svojo ljubezen in zvestobo Nj. Vel. kralju, svoji domovini in Jadranskemu morju, so udeleženci tega izleta odpotovali v Kotor, kjer se bodo popoldne vkrkali na posebno za to potovanje pripravljeno motorno ladjo proti Ulčinja. Omladina je ves čas vzklikala Nj. Vel. kralju in domovini.

Šabac, 3. avgusta. I. Včeraj je »Jadranska straža« v Šabcu priredila velike svečanosti pod imenom »Dan Jadranske straže«, ki so se pretvorile v krasno manifestacijo ljubezni napram kralju in Jadranskemu morju. Goste, ki so prispeili iz Beograda in drugih mest, je Šabac z velikim navdušenjem sprejel. Proslave se je poleg zastopnikov raznih korporacij in društev udeležili tudi predsednik občinskega odbora »Jadranske straže« v Beogradu, upokojeni admiral Metod Koch.

jo, ki imata iste cilje in iste želje, t. j. odstraniti vse ono, kar bi moglo ogražati mir. Govornik ne veruje v bližnjo možnost spopadov, ker oni, ki bi hoteli vojno, ne bi želi uspeha. Največja nevarnost za Evropo pa je gospodarska kriza, ki jo je moči odstraniti samo s sodelovanjem vseh evropskih držav. Zdrav razum bo moral nazadnje vendarle zmagati. Govornik je zaključil svoja izvajanja s tem, da je prepričan v to, da se bodo združile evropske države radi svojega obstanka in evropske civilizacije.

bregeve. Po prvih nepotrjenih vesteh je 500 ljudi mrtvih, 400 pa ranjenih.

Pariz, 4. avgusta. n. Na francoski atlantski obali je dva dni besnela huda nevihta. Parniški promet je ustavljen. Vojna mornarica, ki je bila na vojnih vezbah, se je morala kar na hitro umakniti v luko Royanc. V Lorientu sta se potopili 2 ribiški ladjici. Pet ribičev je utonilo. V Larochelle se je porušila fasada kazine. Železniška proga med Lyonom in Dijonom je na več krajih izpodkopana. V departementu Gard je strela ubila dve osebi. V pariškem predmestju Ivry je udarila strela v leseno kočjo in jo zažgala. V koči so zgoreli 3 otroci v starosti od 2—7 let.

Osišek, 4. avgusta. k. Včeraj popoldne je nad Osišekom besnela strašna nevihta. V mestnem gozdiču je vihar izrul in polomil 10 odstotkov vseh dreves. S kakih desetih hiš je odnesel strehe. Mnogo telefonskih in brzojavnih prog, posebno proge proti Beogradu in Vojvodini, je prekinjenih. Nevihta je bila tako silna, da je mnogo brzojavnih drog izrul in prevrnila.

Podpora za Savsko banovino.

Beograd, 4. avgusta. k. Danes dopoldne je bilo ministrskemu svetu izročeno poročilo o velikih škodi, ki so jo zadnje nevihte povzročile v krajih Savske banovine. Prosi se nujno dovoljenje kreditov za podporo oškodovanim v višini 25 milijonov Din. Podpore bo razdelil najtežje oškodovanim ban Savske banovine.

Mac Donald v Innsbrucku

Innsbruck, 4. avgusta. d. Angleški ministrski predsednik Mac Donald je danes opoldne dospel v Innsbruck. Ogledal si je tam znamenitosti mesta ter se bo preko Pariza vrnil v London. Potuje popolnoma incognito. Zato ni bilo nobenih oficijelnih sprejemov.

Pomilostitev glavarja neapeljske mafije

Pariz, 4. avgusta. AA. Havas poroča iz Rima, da je italijanski kralj pomilostil šefa neapeljske mafije Apatemazija, ki je bil v začetku našega stoletja obsojen na dosmrtno ječo. O tej aferi je bila po časopisju 30 let trajajoča polemika. Neapeljsko prebivalstvo se je razdelilo v dva sovražna tabora. Zato smatrajo, da bo kraljeva milost odstranila dosedanje napetost med tema dvema taboroma.

Branitelji Tuke vložijo sami prošnjo za pomilostitev

Bratislava, 4. avgusta. n. Branitelji dr. Tuke, ki moče ničesar slišati o pomilostitvi, so se odločili, da na lastno pest vložijo prošnjo, da se Tuka prepelje zaradi očesne bolezni, ki je zelo nevarna za njegov vid, v bolnišnico. Razen tega bodo zaprosili tudi za pomilostitev, ki jo bo, kot menijo tukajšnji krogi, predsednik Masaryk tudi odobrjal.

Sestavljanje novega zakona o upravnih sodiščih

Beograd, 4. avgusta. AA. Minister pravde je imenoval komisijo, ki naj sestavi načrt zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih. Predsednik komisije je dr. Ninko Perić, minister v pokoju, člani pa Mihajlo Poličević, predsednik državnega sveta, Mihajlo Radičević, S. Sagan, člana državnega sveta, Mihajlo Ilić, profesor beogradske univerze, dr. Ivo Krbeć, profesor vseučilišča v Zagrebu, in dr. Milan Kugler, sodnik stola sedmorice, dodeljen ministrstvu pravde.

Naš izvoz premoga v Sirijo

Beograd, 4. avgusta. k. Po vesteh iz Sirije, ki smo jih prejeli od našega zastopstva, obstoji možnost, da izvozimo tja premog, ker je Turčija prenehala dobavljati premog za Sirijo. Naši premogovniki so že zaključili dobavo 100 vagonov premoga za Sirijo.

Ureditev Plitvičkih jezer

Beograd, 4. avgusta. k. V ministrstvu za gozde in rudnike je končano delo na izdelavi načrtov za ureditev Plitvičkih jezer. Plitvička jezera bo uredila sama država. V te namene se bo določil kredit 100.000.000 dinarjev. Iz tega kredita se bodo vzela sredstva za zgradbo modernih hotelov in za ureditev jezer.

Sabljaški podsavez v Zagrebu

Zagreb, 3. avgusta. k. Ob 10. uri dopoldne je prof. dr. Franjo Bučar otvoril ustanovni občni zbor zagrebskega sabljaškega podsaveza. Na zboru je bil sestavljen in potrjen podsavezov pravilnik in izvoljen odbor, ki mu načeluje dr. Bučar. Slovence zastopajo v tem odboru gg. Rudolf Cvetko, ing. Honza ter Gombač.

Stavka naših delavcev v Franciji

Pariz, 4. avgusta. AA. Po poročilu iz Francije je skupina 100 jugoslovanskih delavcev stopila v stavko, ker uprava tvornice ne ustreza njihovim zahtevam. Uprava tvornice se sklicuje na pogodbo z delavci.

Ponesrečen let okoli sveta

New York, 4. avgusta. d. Ameriški letnik Henry Mears in Henry Brown sta se odpravila na letošnja Rooseveltova potovanja okoli sveta, da potolčeta razdaljo od plove »Grofa Zeppelina«, sta danes v luko Grace (Nova Fundlandija) treščila na tla. Letalo se je popolnoma razbilo. Letalca sta bila le neznatno poškodovana.

Gospodarski odnosi Rusijo in Italijo

Moskva, 4. avgusta. n. Agencija »Tass« poroča, da bo mogoče po sklenitvi trgovske pogodbe med Italijo in Rusijo, ki je bila podpisana, sedaj podvojiti ruska izvozna in uvozna, posebno še, ker je italijanska prevezla kreditne garancije v višini

Še večji zrakoplov od »R 100«

London, 4. avgusta. n. »Exangeli« poroča, da angleška vlada dela vodljiv zrakoplov, ki bo za polovico večji od zrakoplova »R 101«.

Komunisti napadli otroci

Pariz, 4. avgusta. n. Ko so se včeraj v Italijanski otroci iz italijanske kolonije, med njimi tudi hčerka italijanskega poslanika v Parizu, so roditelje na lyonski postaji napadli komunisti. Intervenirali je morala policija, ki je napadalce aretirala.

Direktor »Banco di Sicilia« zaprt

Rim, 4. avgusta. n. Direktorja zavoda »Banco di Sicilia« Aleksandra Filippa, ki je poveril bančni denar v višini preko dveh milijonov lir, so zaprli in ga izročili državnemu tožilstvu.

Nesreče v rudniku

Gelsenkirchen, 4. avgusta. d. V rovu Hubert je včeraj popoldne eksplodiral kotel z bencolom. Dva delavca sta bila takoj mrtva, trije drugi pa so bili težko ranjeni.

Strela ubila mater in hčer

Pariz, 4. avgusta. d. V Avesesu je danes udarila strela v neko hišo ter usmrtila mater in hčer. Oče in sin pa sta dobila težke poškodbe.

Vlak usmrtil 13 avtomobilskih potnikov

Lisabon, 4. avgusta. n. V Brati, na severnem Portugalskem, je pozabila žena, ki je opravljala službo železniškega čuvaja, spustiti zavorno. Zaradi tega je vlak zagrabil avtobus, v katerem je sedelo 18 potnikov. 13 potnikov je bilo mrtvih, 4 so bili težko ranjeni, a 2 lahko.

Nenavadno drzni roparji

Berlin, 4. avgusta. n. V bližini šlezkega kolodvora so v soboto zjutraj razbojniki napadli v neki gostilni nekega trgovca in mu odvzeli 2000 mark. Trгоvec je rop prijavil policiji. Ko se je od tam vračal, sta ga na mostu ustavila dva človeka, ga potisnila v avtomobil, v katerem je četvorica ljudi nanj naperila samokrese. Tako so ga privlekli v gozd pri Köpenicku. Tam so mu rekli, da je obsojen na smrt in da bo usmrčen, ako bi si dovolil podpisati zapisnik, ki ga je sestavil na policiji, in ako bi jih prijavil zaradi ropanja. Policija je zaradi protokola sama poslala trgovca in ga prisilila, da vse pove. Tako je bila uvedena preiskava proti napadalcem in prijeli so že štiri sumljive osebe.

Vremenska napoved.

Dunaj, 4. avgusta. d. Vremenska napoved meteorološkega zavoda za jutri: Južne Alpe: Narajajoče pooblačenje, vedno večje nagnjenje k nevihtam. Severne Alpe: Tu in tam manjše nevihte, od časa do časa močnejše pooblačenje, nagnjenje k padavinam. Zapadni vetrovi, nekaj hladneje.

Ruski kmet in letina 1930

Vsi znaki kažejo, da se vztrajno in pospešeno bližamo višku gospodarske in politične napetosti v sovjetski Rusiji. Ta višek je obenem enak sploh možni napetosti v duši in miselnosti ljudskih mas.

Se dokaj srečno prestani XVI. kongres stranke, ki je grozil z razkolom, pa kljub izvršni pripravljenosti in srečno izbranemu momentu ni likvidiral desničarskih struj in ne levičarskih »odklonistov«, dalje kvantitativno uspešno posevna kampanja (96% proti naletu), — ti dve okolnosti dovoljujeta še nadaljno natezanje ruskega kmetstva na posteljo kolektivističnega »prokrustizma« (da posnemamo sovjetski žargon). Še je mogoče nadaljevati siloviti moralni in gospodarski pritisk na individualne gospodarje, da se dobi od njih izjavo o »dobrovoljnem« vstopu v kolektiv — Stalin je namreč še v aprilu prepovedal vsako silo in pritisk v tej smeri —, kjer se začne šele pravo grizenje med člani in brušenje vseh članov skupaj med dvema kamnom kmečke prirojene miselnosti in boljševiskega ugledanja in nivalizacije.

Približno sliko tega mogočnega trenja, ki črpa ogromne rezerve fizične in duhovne energije ruskega kmetstva v imenu »kollektivizacije«, nam nudi že izjava delegata kongresa Jakovljeva, organizacija kolektivizacije. Ta ni prav nič zadovoljen s položajem v kolektivih in se dotakne bistva nevšečnosti, ko omeni neenakost med članstvom kolhozov in jo označi kot nujnost, kot neenakost med delavci v tovarni, češ, da je zahteva, da se kolektivizirani kmetje takoj odrečejo po stranskemu zaslužku, vsem svojim navadam in individualnim potrebam, zlasti pa možnostim, polek kolektiva ohraniti deloma še individualno gospodarstvo z rejo lastne svinje, perutnine itd., neizvedljiva.

Ta izjava nam kaže, zakaj se je kmet pridružil kolektivu, kakšen je vstal in kako dolgo kani reševati svojo individualnost potom kolektiva, ki ga je sprejel kot nujno manjše zlo.

Kolektivizirani kmet je torej še vedno individualist in vodi zasebno gospodarstvo, k čemur je morala pristati tudi vlada. Na tej podlagi traja premirje še naprej. Zedaj pa je mogoče reči z gotovostjo, da bo to premirje drago stalo obe prizadeti stranki — vlado kakor kmeta. Življenje ruši posledice nenaravnih pojavov na oba računarja, ki odmikata trenotek spopada.

Kolektivizirani kmet je letos s pomočjo državnih traktorjev in strojev obdelal 23,0% posejane površine, iz katere si je obetala vlada pokritje 53% nujne potrebnosti. Ostalih 47% naj bi dala individualna gospodarstva. Na tem računu je obstal in se pomiril tudi kongres stranke.

Tik po razhodu delegatov je pa na jugu že nastopil čas žetve in treba je bilo začeti pogovor o letnji še skrivanih dejstvih, ki so se po stavila po robu vsem načrtom in upom na »morebiti pa le« s tako silo, da se jih ne da več prikriti.

Ko se je ugotovilo, da kakovost kolhozne poseve ne odgovarja nalogi in je preko najslabših pričakovanj poslabšala letino, ki so jo pozneje dušile še plevelne trave, je bilo treba začeti z reševanjem.

Sele zdaj se je izkazal velikanski pomen neokretnosti državnega aparata, ki vsled svoje birokratičnosti ni mogel slediti domnevanemu notranjemu in ne lažnjivemu zunanemu razvoju. Za žito kolhozov in sovhozov ni dovolj elevatorjev, ne glede na to, da bo Ukrajina dala jedva-li 50% zrna, ki bi ga moral dati že ugotovljeni posev. Druge oblasti in avtonomne republike so v hujših zastankih in je danes že jasno, da se je težišče zbora od načrtanega na vzhodu (Povolžje, Pripravkazje in Kazakstan), že premaknilo na jug, ker je Ukrajina s svojimi 50% (v najboljšem slučaju) na višku.

Če se posejdi spraviti žito v boljše ali slabše shrambe, kjer grozi precejšnjemu procentu pogibelj, ni — mlinov. Komisariat trgovine ugotavlja, da pri ogromnosti svojih nalog oba centralna organa za zbor letine — Sojuzhljeb in Zernotrest — na mlinstvo nista mislila. Istočasno se pa vzemirja tudi že centralni komitet stranke, ki mu je gotovo priznati največje občutljivost, in že začenja gonjo proti špekulantom, ki so že spomlad čekali na sovjetsko žito za vaškim mlinom, da ga izpod kamnov iztrgajo iz rok ljudstvu in tako izgrajajo najbolj slabo mesto sovjetskega organizma.

No, pa tudi »špekulantom« ni pričakovati prevelikih uspehov, ker je še pred mlinom odgovorila dnevni organ tega poloka, to so železnice. Pomanjkanje sovjetskih mlinov ni vzeti kot resno ogrožanje žitne kampanje, ker Sovjeti še pred izvozom vsega žita lahko zgradijo pri elevatorjih, kolikor jih je, mlino po vzorcu nazranskega, ki je pravkar dograjen. Sodeč po uradnih poročilih NKPS (komisariat saobračaja) jim zato časa ne bo primanjkovalo, ker železnice niso kos povišani nalogi za jesenske mesece.

Železnice so odpovedale v večji meri, ko pa žetev sama. Po določenih merilih bi morala biti dosežena srednjednevna pot za lokomotivo 190 kilometrov, za tovorni vagon 135 km dnevno. Vagon se je s silnim naporom, pod pritiskom kriminalnih represalij povzpela na 103 km, lokomotiva je pa zaostala na 56 km. Kot vzrok temu se navaja »rusko splošno malomarnost«, slabo kvaliteto popravil, (nad 20% popraviljenih lokomotiv se takoj po prvi vožnji spet vrne v popravilo), nedostajanje racionaliziranega prevažanja in medsebojna neskladnost v delu posameznih organizacij, udeleženi na zboru.

vsled česar ponekod čakajo v pripravljenosti tisoči praznih vagonov zraven praznih skladišč, drugod se pa žito nezavarovano vali v vrečah na krpe, brzjav se pa šibi od zahtev po dostavi vagonov.

Vsi ti vzroki, ki so utemeljeni v bistvu aparata samega in ki iz njega izvirajo, čedalje bolj poglobljajo ta strahotni nespornost. V juniju je na ta način ostalo nenatovorjenih 74.000 vagonov, v prvi dekadi julija 48.016 in v drugi dekadi še nadaljnjih 36.100 vagonov. To pa ne pomeni, da je bilo toliko vagonov na razpolago, marveč, da je toliko tisoč vagonov žita padlo in načrta in s tem tudi toliko kruha z delavskih miz. Komisariat saobračaja računa z deficitom 280.000 vagonov, ki ga misli zmanjšati s hitro povišano tehniko prometa. Da je to nemogoče, je bolj ko jasno. Po uradnih ugotovitvah je rečno brodarstvo do 20. julija moglo izpolniti le 32% svoje naloge.

Da je pri polovični letini pričakovati giblj ogromnih mas žita, se da sklepati tudi po tem, da na vseh zbiralnih bazah primanjkuje tare, ki se jo že prisilno rekvirira pri zasebnikih.

Kam pojde žito?

Po dosedanjih praksi sovjetov se da predvideti, da ga pojde dobesedno del na inozemski trg, potom dumpinga, deloma zaradi prestiža, deloma, da se polovi vsaj nekaj dobrih valut tudi na ta račun, drug del se bo pa razpredeljeval na delavske mize; k delavstvu pa je prišleti zdaj tudi kolektivizirane kmete, ki lahko računajo na priboljšek samo od zasebne svinje, perutnine itd., če ne prineseta beda in zima v kolhoze principa »popolne enakosti«.

Po veličastnem gasilskem kongresu

Ljubljana, 4. avgusta.

O veličastnih slavnostih vseslovenskega gasilskega kongresa, ki so v nedeljo dosegle svoj vrhunec in pomele pravo zmagovalno našega gasilstva, smo že poročali prav obširno v ponedeljkovi posebni številki. Danes dodajamo še nekatere podrobnosti in zanimivosti.

Srbski gasilci iz Skoplja so bili naravnost zadivljeni nad vzorno organizacijo popoldanskega nastopa naših gasilcev na sportnem prostoru SK »Ilirije«. Mladi gasilci, po večini kmetjski fantje, so z največjo vztrajnostjo in požrtvovalnostjo nastopali pri vajah. Vsi so bili izredno navdušeni in opogumljeni za vse vaje. Brez izjeme so bili vsi dobro izvežbani. V prav lepem številu so se vaj udeleževali gasilci iz obmejne Notranjske, iz cerkniške župe, ki je poslala na kongres do 200 gasilcev z lastno godbo na čelu.

Gasilska razstava.

Gasilska razstava, združena z umetniško na prostoru ljubljanskega velesejma, je bila v nedeljo izredno dobro obiskana v popoldanskih urah. Vdala je prava gneča. Vsi obiskovalci so se divili razstavi, ki jim je nazorno pred očila ogromni tehnični napredek na polju gasilskega orodja od najpristnejših, pred 200 leti v rabi se nahajajočih, prav nerodne brizgalne do modernega kolosa, ki je zmožen črpati ogromne količine vode, ne da bi pri tem človek vporabljal z naporom svoje lastne sile. Gasilsko orodje je bilo razstavljeno v dveh paviljonih, v enem stare brizgalne in razni zgodovinski spomini, v drugem pa moderno, kakoršno izdelujejo razne tovarne.

Gasilci-posestniki so se osobito zanimali za stroje, ki jih izdelujejo ljubljanske

Strojne tovarne in livarne.

Res je, da nobeno kulturno razdobje ni prineslo ljudstvu tako velikih koristi, kakor doba elektrike, katero izkorišča tehnika za vse pango narodnega gospodarstva.

Kot edini proizvajalec ognjegasnih potrebščin v naši kraljevini so postale Strojne tovarne naših izdelovalcev v velikem kulturnem delu, ki ga vrši naše gasilstvo. Omeniti je treba, da so Strojne tovarne in livarne najbrž eno prvih podjetij v Evropi, ki je že pred 100 leti in še več leti začelo izdelovati brizgalne in druge gasilske naprave. Že l. 1778. je začel prvi lastnik podjetja Johann Jacob Samassa izdelovati prve brizgalne. Samassa je bil takorekoč oče te panoge industrije v Evropi. Podjetje Samassa je začelo izdelovati takozvane »hidrofor-pumpe«, od katerih so bile nekatere razstavljene tudi na gasilski razstavi.

Po prevratu se je staro podjetje Samassa izpremenilo v delniško družbo pod imenom »Strojne tovarne in livarne« v Ljubljani. Strojne tovarne so začele z izdelovanjem motornih brizgalen različnih tipov in so naglo zaslovene po vsej Jugoslaviji in tudi dalje na Balkanu. Tovarne izdelujejo in so dobavile že poseben tip motornih brizgalnih jugoslovanskim državnim železnicam, tako delavnicam teh železnic v Mariboru, Sarajevu in v Nišu. Mnogo agregatov, ki so prav prikladni za težak teren, so napravile tovarne raznim gasilnim društvom v Sloveniji, a tudi za druge kraje. Tovarne so začele tudi izdelovati moderne velike avtomotorke.

Prenosna motorna brizgalna sestoji iz bencinskega motorja, centrifugalne sesalke in prenosnega železnega okvira. Ta agregat je zmožen vodo metati 40 m v daljavo in 8 m v višino.

Pravi kolosi — Magirusove lestve.

Podjetje C. D. Magirus d. d. v Ulmu ob Donavi govori daleč po svetu zaradi svojih kon-

žito »zasebnega sektorja«, zmleto v vaških mlinih, bo pa res večinoma v rokah špekulantov in ni izključeno, da se bodo vladne organizacije še same obrnile na leto po pomoč, kakor se je že nešteto krat zgodilo in to najraje v najtežjih časih.

Pa gibeli živine, o čemur je »Jugoslovan« že pisal, je prišel tudi čas gibeli letine. Oba udarca izpostavljata bedi ne samo mesto, ampak tudi že vas. Mesto že par mesecev živi na karte — racionalizirana so vsa živila in tudi že industrijski produkti. Krušna karta dela zdaj zmagoviti pohod v rusko vas. Bati se je, da se je ruski kmet s svojo pseudo-kolektivizacijo kot sredstvo borbe uračunal, ni mu pa spričo stranskega pritiska, ki ga mora prenašati in ki mu ne opušča niti najmanjšega koraka na stran pot od vladnih načrtov tega zameriti.

Naivno bi bilo videti gol slučaj v tem, da se kmetje obrobni držav zbirajo pod novimi zastavami, sledeč usodi, ki bi jih zaseda, da jih eventuelna ekspanzivnost velikega sosedja najde neprimljene in neorganizirane, katero je ruska revolucija našla njihovega tovariša — ruskega kmeta in mu neusmiljeno od leta do leta hujše zategovala zanjko. Usoda ruskega kmeta je ono, kar giblje kmečke mase tostran sovjetskih meja in ta strašna usoda je zamajala globene narodnih mas in sprožila na neobičajen način valove iz nižin proti vrhovom.

Napetost narašča in ravno v napetosti je vzrok ekscesov tega gibanja, ki daje oporo mračni s' tnji težke borbe, ki je pa nepotrebna, ker je njen izhod izven dvoma.

Preko števila topov in vijonov gre naraven razvoj, I je za narod najboljša in edina garantirana maska proti plinim uporn fantastičarstvi.

strukcij posebnih plezalnih lestev. Novejši čas je podjetje skonstruiralo veliko, trepčno in sigurno lestvo, ki je postavljena na posebnem podstavku, s pomočjo katerega je mogoče lestvo zasukati z motornim pogonom v vsako mogočo pozicijo. Lestvo dviga motorna sila, a obrača se na vse strani od leve na desno in nizdol. Porablja se tudi lahko v poševni legi. Pritrjena je dalje lestva na avtomobilu. Je pravi kolos, a izredno praktičen. S pomočjo te lestve je mogoče doseči višino do 30 m z največjo sigurnostjo.

Stare lestve so postale zelo nesigurne, kar priča tudi žalostni dogodek v Domžalah, ko je padel s take stare lestve neki gasilec ter se ubil. Tudi pri večeršnjih vajah na dvorišču pivovarne »Union« bi bil kmalu vratar tobačne tovarne g. Čokert smrtno ponesrečil.

Na gasilski razstavi je bila prilika si natančneje ogledati tako Magirusovo lestvo. Podjetje je to lestvo nabavilo za mariborsko občino. Lestva stane nad 500.000 Din.

Včeraj dopoldne na Aleksandrovi cesti so se vršile posebne preizkušnje s to lestvo. Pripeljana je bila poleg tega še stara navadna lestva. Magirusova lestva se je kaj hitro in z največjo sigurnostjo dvignila do strehe palače ljubljanske kreditne banke. Preizkušnja je pokazala vso praktičnost te lestve. Zastopnik tovarne Magirus je pojasnjeval zastopnikom mestne občine, obč. svetniku Urbasu, obč. svetniku Likozarju in mag. nadsvetniku g. Jančigaju v prisotnosti staroste JGZ. g. Josipa Turka vso konstrukcijo te lestve.

Nujno priporočljivo bi bilo, da bi si mestna občina čimprej nabavila tako lestvo. To gasilsko orodje je daleko potrebnejše nego naprava požarnih avtomatov.

Gasilska razstava je vsekakor pokazala, kako lepo se je razvilo naše gasilstvo v močno in disciplinirano organizacijo.

Da je bila razstava tako lepo na zunaj urejena, gre veliko priznanje tudi dvema gasilcema, Maksu Klanjšeku in Antonu Kaduncu, ki sta noč in dan neumorno delala in gradila.

Poslovilni večer.

V nedeljo zvečer je bil poslovilni večer v restavraciji »Zvezda«. Ves aranžma je prav spretno izvršil g. Krapež. Poslovilnega večera so se udeležili vsi zastopniki gasilstva, domačega in inozemskega, kakor tudi mnogi odlični meščani. Pozneje je prišel v »Zvezdo« tudi minister brez portfelja dr. Švegelj, ki se je pripeljal s kočevskih slavnosti. Gospod minister je imel na gasilce kratke nagovore, v katerem je posebno poudarjal velike naloge gasilstva. Danes zjutraj so se francoski, belgijski, češkoslovaški, letonski, poljski in bolgarski gostje odpeljali na Gorenjski, in v drugi vrsti na Bled in v Bohinj.

Gasilci so z uspehi kongresa zadovoljni. Stari gasilci kratko komentirajo kongres tako, da je starosta g. Josip Turk napravil s sv. Florijanom in sv. Petrom glede vremena »kontrolto«, kajti bilo je vreme v nedeljo kakor nalašč ustvarjeno za popoldansko prireditev.

Mnogi gasilci bodo pač iz Ljubljane odnesli lepe spomine. V moralnem in materialnem pogledu pa je kongres prav lepo uspel.

Odhod koroških slovenskih gasilcev.

Kakor smo že poročali, so se vseslovenskega gasilskega kongresa udeležili tudi zastopniki slovenskih gasilnih društev na Koroškem v Avstriji. Nekatera gasilna društva na Koroškem so še nadalje ohranila slovenski poveljni jezik in slovenščino za društveni poslovni jezik kljub velikanskemu pritisku od strani nemško-nacionalnih bojnih organizacij in nem-

škokoroške gasilske zveze, ki vodi zadnji čas ljut boj proti obstoju teh slovenskih gasilskih društev. Koroški gasilci so bili z velikimi nedeljskimi slavnostmi naravnost očarani ter jih je veselilo, da so mogli prisostvovati takim svečanostim. Nekateri faktorji na Koroškem so tem gasilcem doma delali velike ovire.

Značilen je nedeljski uvodnik kršćanskosocijalnega glasila »Kärntner Tagblatt«, ki se zaletava v slovenske gasilce, ker so odšli na kongres v Ljubljano ter jim grozi z denunciacijami.

S popoldanskim vlakom so se v ponedeljek koroški gasilci odpeljali nazaj domov na Koroško.

Zaključek kočevskih slavnosti

V našem večeršnjem poročilu o kočevskih slavnostih je zaradi pomanjkanja prostora izostal pomemben govor zastopnika koroških Slovencev g. župnika Starca. Njegova izjava na slavnostnem banketu vsi navzoči odobravalci z aplavzom in vzkliki, kakršni ni bil deležen noben drug govor. Navzoči zastopniki nemške manjšine so s posebnim odobravanjem pritrdili govorniku, ko je poudaril soglasje med nemško manjšino in večinskimi prebivalstvom na Kočevskem, ki naj bo vzgled in vzor podobnega razmerja med koroškimi Slovenci in avstrijsko večino.

Burno pozdravljen je izpregovoril zastopnik koroških Slovencev župnik Stare naslednji govor:

Spoštovani slavnostni gostje! V imenu koroških Slovencev izrekam zahvalo cenjenemu slavnostnemu odboru, da se je spomnilo naše manjšine in da nam je poslalo vabilo na ta lep in vzorno harmonični praznik. Kot Slovence nas veseli, da ste našli med našim narodom lep in prijeten dom. Današnja slavnost dokazuje, da je možno sožitje dveh popolnoma si različnih plemen, ako sta prečinjeni z medsebojnim spoštovanjem in krščansko ljubeznijo. Vaša zgodovina in zemljepisna ločitve od materinskega naroda je razvila v toku stoletij posebno kočevsko plemo, ki se je uveljavila ne samo s posebnim jezikom, temveč tudi s kulturo. Vzle temu pa ni izgubila zavesti, da pripada nemškemu narodu, tega od vas tudi nihče ni zahteval. S tem je dan temelj za sožitje z večinskim narodom ter za udanost do vašega vladarja in vaše države. Ko se bomo vrnili v domovino, se bomo spominjali lepega soglasja tu med večinskimi in manjšinskimi prebivalstvom. Enako hočemo posvetiti vse svoje sile, da se uveljavijo načela, ki so omogočila to slavnost, to je ljubezen do ožje domovine, pripadnost čuvstev do materinskega naroda, spoštovanje do večinskega prebivalstva in lojalnost do države. Tako bomo utrdili svojo pot do uveljavitve podobnega razmerja med koroškimi Slovenci in avstrijsko večino. S tem se utegnemo okrečiti medsebojni odnosi med obema narodoma.

Kočevje, 4. avgusta.

Včerajšnja veselice je vključ majhnemu naltvu trajala pozno v noč. Veliko pozornost so zvečer vzbudili raketni ognji, ki so bajno razsvetlili nebo. Ugledni gosti proslave so doma-lega vsi odpotovali že včeraj po sprevedu.

Izleti v Kočevsko okolico

Današnji dan je bil namenjen izletom po raznih kočevskih krajih. Ena skupina izletnikov je odšla v Borov in in na Krenko, druga na Rov, tretja na Friedrichstein in v bližnjo jamo, četrta v Zelmsko jamo itd. Zanimanje za izlete je bilo bolj slabo, ker so bili vsi udeleženci od večerajšnjih proslav že utrujeni. Konec proslave je bil v Stari cerkvi, kjer so rajstavljeni pri-spevki za

kočevski muzej

in kjer so ob 17. uri vprizorili igro »Naselitev Kočevjarjev v deželici«. Igro, ki ima tri dele, je napisala kočevska pesnica Amalija Erker. Pri predstavi sodeluje večina kmetstva mladina.

Prispevki za muzej so lepo razvrščeni v eni izmed sob osnovne šole. Nekateri so zelo dragoceni za Kočevje. Razstavljeno je staro kmetjsko orodje, orožje iz turške dobe, barvane majolike, stari rokopiši, slike itd. Muzej ustanavlja župnik iz Stare cerkve župnik Eppich, kateremu gre hvala za nabrane predmete, ki so skoro vsi iz njegove župnije.

Že vse popoldne odhajajo skupine ljudi v Staro cerkev na zaključno proslavo 600-letnice Kočevja.

Kamnik

Pozor kopalcil! V soboto popoldne se je pripetil v kopališču razburljiv dogodek. Neki 23-letni mladenič, ki ni znal dobro plavati se je podal v pregloboko vodo in se začel potapljati. Njegovih klicev na pomoč ob silnem vrisu ni živzavu »kopališču« ni bilo čuti, k sreči pa ga je opazil neki kopalec in opozoril druge, ki so mu prihiteli na pomoč, ga potegnili iz vode in z umetnim dihanjem kmalu pripravili k sebi. Ob tej priliki opozarjamo občinstvo, da je sedanj za silo zagrajeni mali bazen namenjen izključno samo plavalcem. Neplavači bodo pač morali počakati do otvoritve velikega bazena; takrat se bo mali bazen do polovice zasul in priredil za neplavače. Oni pa, ki niso popolnoma sigurni v plavanje, naj se ne podajajo predaleč navzgor ob Nevljici. Umetnost bi bilo tudi, da občina prepove kopanje ob Nevljici izven kopališča, ker struga še ni očiščena in kaj lahko se komu pripeti, da se z nogami zaplete v veje ali korenine, ki so skrite v vodi. Vstop v kopališče je itak vsakomur prost.

Muhasto vreme. Neprijetno presenečeni so bili v nedeljo popoldne kamniški kopalcil, ki so se po soparnem popoldnevu podali kopat. Okrog ene se je nebo močno pooblačilo in vtila se je ploha, ki je v majhnih presledkih trajala skoro dve uri. Praksrat je tudi močno treščilo. Ploha je prav prijetno ohladila soparno ozračje in pomnila s cest neznozni prah.

Dnevne vesti

— **Dementi italijanskega poslanstva.** Italijansko poslanstvo v Beogradu nas je naprosilo, da tole objavimo: Kraljevsko italijansko poslanstvo najodločneje demantira vsa tendenciozne vesti, ki so bile objavljene v inozemskem in jugoslovenskem tisku glede delavskih pokretov in neredov, ki so baje nastali v Italiji v tvornici »Fiat« in »Borsalino«. Nikaka stavka in nikaka prekinitev dela se niso v teh tvornicah pojavile nikdar in tudi ne zdaj. Delo v omenjenih tvornicah teče redno dalje in so tvornice polno zaposlene.

— **Novo letalo ljubljanskega aerokluba na potu v Beograd.** Ljubljanski aeroklub nam je sporočil naslednje: Novo letalo, ki je bilo preteklo nedeljo na slovesen način kršeno, je sinoči ob 18.17 zapustilo Ljubljano. V 43 minutah je prispelo v Zagreb, kjer se je ustavilo zaradi noči. Davi je, kakor je bilo določeno, nadaljevalo svoj polet proti Beogradu.

— **Ameriški Slovenci v Beogradu.** V Beograd so dospeli ameriški Slovenci, ki so, kakor je znano, na potovanju po Jugoslaviji. Na kolo dvoru so jih sprejeli zastopniki raznih društev in korporacij. Ko so si ogledali mesto, jim je bilo prijetno kosilo v Delavski zbornici. Zvečer so odpotovali v Zagreb, odkoder se odpravljajo v Ljubljano in nato na Dunaj.

— **Krajevna protituberkulozna liga v Hrastniku,** katere odbor se je te dni sestal k seji, je pričela z nabiranjem članov. Članarina za redne člane znaša 12 Din letno ali 1 Din mesečno, znesek, ki ga klub težkim časom lahko vsakdo pogreša. Za podporne člane znaša članarina 50 dinarjev letno in bi bilo želeto, da imovitejši sloji žrtvujejo ta znesek v korist lige, katere cilj je pomagati najbednejšim med bedninami — jetičnim. 1000 Dni znaša enkratni prispevek ustanovnih članov; kot taka bodo — upajmo — pristopila ligi v prvi vrsti hrastniška industrijska podjetja, ki so nemalo interesirana na tem, da jen zdravilje njih nastavljenec kar najboljše. Nalog, ki si jih je liga postavila, je mnogo in je njih izvršitev odvisna od tega, kako se bo prebivalstvo odzvalo pristopu. Naj ne bo nikogar, ki bi zavrnil onega, ki bo vabil na pristop k ligi. Samo tedaj, če bo razumevanje za ligino delo prodrlo v slednjo hišo, smemo računati z njenim uspešnim delovanjem.

— **Štrban in Urvič sta potokla svetovni rekord.** Naša motociklistična prvaka Štrban in Urvič sta v četrtlet začela z rekordno vožnjo hoteč potolči sedanji svetovni rekord treh Belgijcev, ki so v 144 urah prevozili 3000 km dolgo progo, vozeč s hitrostjo 33 km na uro. Vozača sta res potokla rekord, ko sta v nedeljo do 18. ure prevozila 4024.8 km. Porabila sta pri tem 250 l bencina, 30 kg olja in pet pnevmatik. Vozila sta na dirkališču, ki je 800 m dolgo in sta ga obkrožila 5031 krat.

— **Darovi za Malejevo mater.** V naši upravi sta darovala za Malejevo mater še dr. Anton Andrejčič, advokat v Ljubljani 100 Din in gosp. Janko Florjančič z Bleda 100 Din. Skupna vsota: 4759.50 Din.

— **Kraljica zraka v Beogradu.** V nedeljo zjutraj je priletela na zemunsko letališče s potniškim letalom znana angleška letalka Em. Johnson. Pred poldrugim mesecem je dosegla nov rekord z neprestanim letom iz Angleške v Avstralijo. V Beogradu jo je sprejela množica ljudstva in novinarji fotoreporterji. Letalka je bila dobro razpoložena in je pripovedovala novinarjem o svojem rekordnem poletu.

— **30 letnica prost. gasil. društva v Gorenji vasi.** V nedeljo dne 10. avgusta priredi prost. gasilno društvo v Gorenji vasi proslavo svojega 30 letnega obstoja. Proslava se prične v soboto z dramo »Domen« v društvenem domu ob 20. uri. V nedeljo zjutraj ob 5. uri budnica, od 8. ure dalje sprejemanje gostov. Ob 9.45 sprejemo k službi božji. Popoldan ob 15 velika gasilska veselica poleg gasilnega doma. Na dnevnem redu je šaljiva pošta, srečolov in ples ter prosta zabava s sodelovanjem gasilske godbe iz Škofje Loke.

— **Ustanovni občni zbor sabljačev v Zagrebu.** V nedeljo dopoldne je prof. dr. Franjo Bučar otvoril ustanovni občni zbor zagrebškega sabljaškega podsaveza. Na zboru je bil sestavljen in potrjen podsavezov pravilnik in izvoljen odbor, ki mu načeluje dr. Bučar. Slovence zastopajo v tem odboru gg. Rudolf Cvetko, inženjer Honza ter Gombač.

— **Sportni klub »Ikarus«.** Osebo naše tovarne za letala »Ikarus« je ustanovilo »sportni klub »Ikarus« z namenom, da širi zanimanje za letalstvo. Člani so si že zgradili brezmotorno letalo; težko je 80 kg in ga poganja okoli deset tisoč dinarjev.

— **Otvoritev proge Trebinje—Lastva.** V nedeljo so svečano otvorili novo železniško progo Trebinje—Lastva ob prisotnosti ljudstva iz Sarajeva, Dubrovnika, Nikšića, Cetinja, Podgorice itd. Nj. Vel. kralja je zastopal brigadni general Jovanović. Pozdravne govore so govorili minister Trifunović, direktor Sarajevske železniške direkcije inž. Sneller, v Trebinjah je govoril Jovo Jovanović in drugi. Proga Trebinje—Lastva je dolga 12 km in 300 m. Proga je samo del večje proge, ki bo vezala Trebinje in Nikšić, torej Črno goro s Hercegovino, in bo 110 km dolga ter bo stala skoro 22 milijonov dinarjev.

— **Prijavne in odjavne dolžnosti avtomobilistov in motociklistov.** Ker nekateri lastniki avtomobilov in motornih kol so vedno zanemarjajo prijavne in odjavne dolžnosti, se jih opozarja slednjič, da morajo takoj vsako lastniško premembo vseh motornih vozil prijaviti mest-

nemu vojaškemu uradu na Ambroževem trgu števil. 7/I. soba števil. 3. Istotako se opozarja vse one lastnike motornih vozil, ki v letu 1930. niso obnovili prijave, da to takoj store. Proti vsem onim lastnikom motornih vozil, ki ne bodo redno prijavljali vseh lastniških sprememb, se bo postopalo v zmislu predpisov vojaško kazenskega zakona.

— **Volna, bombaž, nogavice in pletenine** v veliki izbiri pri Karlu Prelogu, Ljubljana, Žiška ulica 4 in Stari trg 12.

— **Popravek.** K včerajšnji notici o stečaju za rokotvorni pouk, popravljamo v toliko, da se tozadevni tečaj ni zaključil v petek — kakor je bilo pomotoma javljeno — temveč v soboto, 2. avgusta t. l. ob pol 12.

— **Vreme.** Včeraj je bilo zopet razmeroma vroče v Dravski banovini. V nedeljo je v Dravski banovini deževalo, a hujše nevihte so vladale v Dalmaciji okoli Splita in Šibenika, kjer je padala tudi toča. Temperatura se je včeraj znatno dvignila. Barometer je ob 7. kazal: v Ljubljani 761.1, Mariboru 760.6, Zagrebu 760.4, Beogradu 759, Sarajevu 760.2, Splitu 759, Rabu 858.7. Termometer je včeraj ob 7. kazal: v Ljubljani 15, Mariboru 16, Zagrebu 17, Beogradu 19, Sarajevu 16, Splitu 22, Rabu 21. Od nedelje do včeraj zjutraj je v Ljubljani padlo samo 4 mm. Močno je deževalo v nedeljo tudi v Beogradu, kjer je padlo 15 mm dežja. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 23.8, a najnižja 14.4.

Ljubljana

■ **Pismo častnega meščanstva Petru Grasselliju.** V izlozbi trdke »Elite« v Prešernovi ulici je razstavljeno pismo občine prvemu slovenskemu županu v Ljubljani 90 letniku Petru Grasselliju. V umetniško izdelanem pismu s sliko magistrata in delom Mestnega trga z domom Petra Grassellija, ki ga je napravil S. Santel, je besedilo, v katerem občina podeljuje prvemu slovenskemu županu, ki je upravljal občino s prvim slovenskim odborom, častno meščanstvo.

■ **Častnemu predsedniku Josipu Kunecu.** V izlozbi trdke »Elite« je razstavljena tudi diploma, ki jo je podelilo Društvo industrijecev in veletrgovcev znanemu industrijcu Josipu Kunecu ob priliki imenovanja za častnega predsednika društva. Diplom je pridejan tudi portret g. Josipa Kunca, ki je lepo delo slikarja Vavpotiča.

■ **Plaketa jubilara dr. Jegliča.** — V izlozbi Zvezne knjižarne v Šelenburgovi ulici nasproti glavne pošte je razstavljena plaketa v glavo 80 letnika nadškofa dr. Jegliča. Izdelal jo je prof. Sever.

■ **Počitniška kolonija krajev. odbora Rdečega križa v Ljubljani.** Včeraj se je kolonija vrnila s svojega letovanja na Trati v Poljanski dolini. Ob 10. uri je pripeljal avtobus 29 deklic pod nadzorstvom ge. Ane Tomšičeve in gđ. M. Zaplatlove ter se ustavil v Dalmatinovi ul. 7. Tu so pričakali kolonijo gg. dr. Oton Fettich, predsednik kraj. odbora Rdečega križa, Ivan Malnarčič, tajnik R. kr. in vodja kolonije ter stariši kolonistk. Prisrčno je bilo slovo deklic od nadzornice, kakor tudi od obeh funkcionarjev R. kr. Za spomin je dobila vsaka deklica lično brošurico o delovanju R. kr., povrh pa še zavojček bonbonov, ki jih je našim kolonistkam podarila tvornica kandidov Sumi. Pri odhodu v kolonijo upadli in blede obrazki so zdaj zagoreli in lepo zaokroženi. Saj je pridobilo na teži 29 deklic 60 kg; toraj povprečno po dva kg. Solza radosti in hvaležnosti so zaigrale v nedolžnih očeh ob slovesu. Z Bogom mamca, z Bogom tetka, z Bogom očka, so vzdikale deklice vodstvu kolonije ter srečne in zadovoljne hitele v naročje svojih ljubih mamic.

■ **Poroka.** — Poročila sta se v nedeljo na Brezjah g. dr. Josip Mencej in gospodična Marija Bučarova iz ugledne ljubljanske rodbine. Bilo srečno.

■ **Rjav, velik, kodrast, mlad pes** se je zatekel. Lastnik ga dobi Zaloška cesta 10.

■ **Policijski drobiž.** Policijski upravi je bila včeraj prijavljena volja tatvina denarja, izgrede v javnem lokalu, neprevidna vožnja in poškodba tuje lastnine, dalje ena oseba zaradi nedostojnega vedenja in pijanosti in dva kolesarja zaradi prekrška cestnopoličjskega reda.

■ **Aretacija.** — Od nedelje do ponedeljka opoldne je ljubljanska policija aretirala štiri osebe zaradi raznih deliktov. Prijela je drznega kolesarskega tatu, dva mlada vlomilca in neko žensko zaradi tajne prostitucije, ki so jo zjutraj našli v nekem parku.

Maribor

■ **K poročilu o otvoritvi Počitniškega doma** kraljice Marije v Smartnem na Pohorju, ki je oilo objavljeno v ponedeljkovi številki našega lista, moramo dodati, da je med navedenimi govoril tudi minister v p. g. dr. Vekoslav Kukec, in sicer v imenu Rdečega križa, kar je pomotoma izostalo. Nadalje je bila s te slavnosti odposlana tudi vdanostna brzojvka Nj. Vel. kraljici Mariji. Tiskarski škrat je naposled pokvaril še dvojce imen: dom je blagoslovil g. župnik Sivko, ne Cinko, v imenu ministrstva za narodno zdravje je pa govoril g. dr. Katičič, ne Kaditčič.

■ **Desetletniško službovanje v Prekmurju** je proslavilo tamkajšnje slovensko učiteljsko tostran Mure. Proslava je bila v Slatini Radencih.

■ **Deputacija mariborskih gasilcev,** ki se je udeležila ljubljanskega kongresa, se je pod vodstvom g. Vollerja vrnila v Maribor v ponedeljek zjutraj.

■ **Zborovanje privatnih nameščencev.** Podružnica Zveze privatnih nameščencev kraljevine Jugoslavije v Mariboru ima danes ob 20. uri na Slomškovem trgu št. 6 zborovanje, na katerem bo razprava o zakonu o delovnem času in o drugih stanovanjskih zadevah.

■ **Poroka.** Poročila sta se v nedeljo v Mariboru g. Franjo Weit, šolski upravitelj v Vel. Dolencih v Prekmurju, in učiteljica gđ. Marica Kosova. Obilo sreče!

■ **Dečki s Kaštela Lukšića se vrnejo** v Maribor danes ob 23. uri. Starši se pozivajo, da pridejo ponje na postajo.

■ **Promet na carinarnici.** Tukajšnja glavna carinarnica je imela v mesecu juliju 9.222.228 Din 10 p dohodkov, in sicer na uvozni carini 9.205.057.60 Din, na izvozni pa 17.170.50 Din.

■ **Stanje ranjenega Šramla.** Dijak Anton Šramel, kateremu je v nedeljo na Pragerskem nekdo zasadil nož v glavo, je bil po prevozu v tukajšnjo bolnico nemudoma operiran in se mu je s tem stanje nekoliko zboljšalo, ostal pa je še nadalje v nezavesti.

■ **Veriženje na trgu.** Na trgu se paža zrdnje čase pravo veriženje, posebno s sadjem, katero kupujejo branjevke od kmetov za nizko ceno, prodajajo ga pa potem za dvojno in še več. Tako je neka branjevka kupila marelice po 7 Din kg, prodajala pa jih je potem po 16 Din.

■ **Z avtom v kolesarja.** Šofer Krškovega avtotakšija, Franc Pečnik, je v nedeljo kmalu po 23. uri zavozil na državnem mostu od radaj v kolesarja Josipa Drozga, ključavničarskega vajenca ter ga podrl na tla. Pri padcu je Drozg dobil močan udarec na desni strani prsa, pokvarilo se je pa tudi kolo.

■ **Gradnja nove planinske postojanke na Pohorju.** Dela pri Ribniški koči, ki se gradi na višini 1535 m nad Ribnico na Pohorju, ugodno napredujejo in bo do jeseni pod streho, tako da bodo smučarji že letos lahko v njej prenočevali, dočim bo slovesno otvorjena šele prihodnje leto spomladi. Koča bo v prtiličju zidana, v nadstropju in podstrešju pa lesena. Stroški bodo znašali 70.000 do 80.000 Din.

■ **Karambol v Radvanju.** V bližini vasilne Mauzer v Radvanju stav nedeljo okrog 21. ure trčila skupaj mestni avtobus in osebni avto trgovca g. Alojzija Pšundra. Posledica karambola je bila, da se je osebni avto znatno poškodoval, v avtobusu pa se je vsled strahu onesvestila neka potnica ter se lažje poškodovala tudi na levi roki. Prvo pomoč ji je nudila rešilna postaja. Avtobus in avto sta po karambolu nemoteno nadaljevala vožnjo.

■ **Kakšno vreme obeta avgust?** Poznavalec vremena, ki nam je za julij dal zelo pogodeno vremensko napoved, nam za avgust napoveduje sledeče: Če bi ne bili v periodi izrednih kozmičnih dogodkov, ki se bodo tudi ta mesec pojavljali zlasti na potresnih in vulkaničnih ozemljih ozir. pokrajinah, obeta siceršna konstelacija zelo suho vreme. Tako pa bodo trpeli ves mesec tudi kraji izven omenjenega ozemlja največ vsled neviht in oblačnosti. Niti en dan v mesecu ne obeta biti popolnoma zanesljivo in izrazito lepo poznopoletno vreme. Pač pa bo ta mesec obilno neviht in toče. Posebno kritična dneva sta 9. in 24. avgust, zlasti kar se tiče podzemeljskih elementarnih katastrof, katerih reakcije bodo občutili deloma tudi nekateri naši kraji, ležeči ob takozvani »lomnici« trti.

Celje

■ **Železničarska konferenca.** Danes dopoldan ob 10. se vrši v Celjskem domu železničarska delegatska konferenca, ki bo razpravljala o splošnem položaju železničarjev posebno z ozirom na nov uveljavljeni delavski pravilnik, izmenjavo zakona in pravilnik o voznih ugodnostih. Konference se udeležijo delegati iz vseh krajev države ter zastopniki strojevodij, kurjačev, uradnikov in Prometne zveze.

■ **Osebene vesti.** Pisarniški oficijali pri okrožnem sodišču v Celju gg. Franc Avtišer, Jakob Kresnik in Alojz Zupušek so napredovali v I. skupino III. kategorije. — G. Srečko Stave, poštni uradnik v Mariboru, je premeščen v Celje.

■ **Poslovanje denarnih zavodov v avgustu.** Celjski denarni zavodi bodo v avgustu popoldan poslovali od 8. do 12.30 ter od 15.30 do 16.30, in ne, kakor smo pomotoma poročali od 15. do 16.

■ **Tragična smrt mlade Sokolice.** V nedeljo 3. t. m. je Sokolsko društvo v Rimskih toplicah priredilo društveni izlet z javnim telovadnim nastopom in veselico. Na izlet so prišli člani in članice iz »kolinskih krajev« v prav lepem številu. Med njimi jih je bilo tudi mnogo iz Hrastnika, ki so prispeli v Celju ob 9. zv. Po prihodu se jih je šlo nekaj kopat v Savinjo. 16letna Berta Plazarjeva se je nenadoma začela potapljati in je izginila pod vodo. Vsako iskanje je bilo zaman, trupla niso več mogli najti. Ko se je raznesla vest o nesreči, s takoj sklenili, da se bo vršil sicer javni nastop, da pa bo odpadla veselica. Člani in članice so po končani telovadbi zapeli žalostinko. Iskanje trupla se nadaljuje. Kakor je še dobro v spominu, je na istem kraju utonil pred d. brim mesecem neki zidar: je to mesto za kopanje si h zelo nevarno.

■ **Smrtna kosa.** V celjski javni bolnici je 3. t. m. umrl 68letni posestnik Jernej Koprive iz Loka pri Smarju, 4. t. m. pa je umrl Stanko Vrgič, 8letni sin delavca v Libolah.

■ **Informacijski urad,** o katerem mora policija dati informacije. Pred tedni je obiskal celjska podjetja neki človek, ki se je predstavil kot doktor in zastopnik informacijskega urada Adam Conrid v Zagrebu. Ponujal je neke predplačilnice, na katere se v slučaju potrebe dobijo poslovne informacije. Nekatere trdke so

mu res nasledle, ko pa je neko podjetje pred nedavnim zahtevalo informacijo, ni dobilo odgovora. Celjska policija se je informirala pri zagrebški policiji, ki je odgovorila, da tega podjetja v Zagrebu ni.

■ **Kalvarijo bodo popravili.** Kalvarija na Jezofovem hribu je v zadnjem času precej trpela. Za popravilo je te dni mestno načelstvo določilo znesek 10.000 Din. Popravilna dela bo vršil kipar g. Zerneker.

■ **Najdbe.** V Matije Gubca ulici se je našla srebrna ženska zapestnica, pri Skalni kleti pa otroški jopič. Oboje se dobi na policiji.

■ **Pozabljen aparat v vlaku.** Geometer katastrske uprave v Celju g. Jeras je 4. t. m. zjutraj v vlaku ob 7.43 iz Celja v Maribor pozabil zemljemerski aparat št. 9517. Najditelj naj ga odda ali javi najbližji orožniški postaji.

■ **Zahvala.** Krajevni odbor Udruženja vojnih invalidov v Celju izreka najtoplejšo zahvalo vsem dobrotnikom v Celju in izven Celja, ki so s svojimi mnogoštevilnimi darili za invalidsko tombolo pripomogli, da je bila ta s tolikim številom dobikov opremljena.

■ **Policijsko uro** v kavarnah in gostilnah je banska uprava z današnjim dnem odredila za gostilne ob 23. uri, za kavarne pa ob 24. uri.

Bled

Te dni krožijo razveseljive novice z načelom: Kdor je iskren in res nesebičen Jugoslovjan, ta budi Sokol. Za vzor naj nam služi pokojni in nepozabni Malej. Imam štiri šolsko-obvezne dece. Ponosen sem, da so verni, a tudi, da so z dušom in telesom Sokoli. Bil sem 1913. leta na balkanskih bojiščih in videl sem nesebičnost vseh jugoslovanskih bratov. Naj nam njihova res heroična hrabrost služi kot vzor.

Kljub temu, da imam dosti gmotnih skrbi, se zavedam dolžnosti, da položim 100 Din na oltar našega junaka Maleja, ki je žrtvoval za naš mladi jugoslovanski narod toliko, da je proslavljen pri vseh narodih. Moja želja je, da se otvori s tem zneskom zbirka za nagrobni kamen, ki naj bo res najlepši dar hvalečnosti za junaka pod sivim očakom Triglavom.

Vrhnika

Prodaja »Jugoslovane« na Vrhniki. Nadrobno prodajo »Jugoslovane« na Vrhniki je prevzela glavna trafika ge. Betke Oblakove.

■ **Cankarjev spomenik** bo v četrtek končan. Za spomenikom bodo nasadili smereke, ob spomeniku se bo ovijal zeleni bršljan. Vsa okolica spomenika bo prenovljena. V kratkem bo prenovljena tudi Kmetška posojilnica, ki dobi novo moderno železno napisno tablo.

■ **Cankarjev spomenik** z ožadem in s kipom bo popolnoma dovršen v ponedeljek. Razposlana so tudi že vabila za to veliko slavnost, ki jo Vrhnika pripravlja svojemu največjemu sinu. Samo žalibog, da odbor da na reklamo veliko premalo. Treba bi bilo, da bi vsak večji kraj dobil vsaj 1 vabilo, tako pa ne bo skoro nič. — Kar se tiče trane in prenočišča, če se hoče kdo udeležiti tudi slavnosti na predvečer, naj se javi na naslov: Cankarjev odbor za postavitev spomenika. — Vožnja bo gotovo polovična. Natančneje glede tega bomo še poročali. Vstopnice za slavnostno akademijo, ki se bo vršila v soboto, 9. avgusta ob pol 9. uri, so v predprodaji pri g. Jezeršku v Rokodelskem domu na Vrhniki.

■ **Mašo zadušnico za pokojnim Ivanom Cankarjem** bo v nedeljo bral njegov brat č. Karlo Cankar.

■ **Veselica ob odkritju Cankarjevega spomenika.** Vrhniki se pa tudi pripravljajo, da sprejmejo goste, ki bodo prišli v nedeljo proslaviti Cankarjev spomin. Veselica v korist postavitev spomenika bo gotovo pestra in zabavna. Veselica se bo vršila na sadovnjaku g. Josipa Lenarčiča, bo vršila na sadovnjaku g. Josipa Lenarčiča, ki je obenem radevolje dal v ta namen večje število miz in stolov na razpolago. Gg. Josip Kunstelj, Mihael Tomšič ter Ignacij Hren so obljubili ves potrebni les. G. Joško Jelovšek pa bo preskrbel za dovoz.

■ **Umetnika Sanein in Kopač na Vrhniki.** Na Vrhniki biva že dalj časa znani slikar g. I. Kopač, profesor v Splitu. Portretira znana industrijalca gospoda Josipa in Ruperta Jelovška. Sliki sta izdelani popolnoma v lovskem žanru, ter bosta razstavljeni na letošnji lovski razstavi. Ko bo s tem gotov, bo portretiral po naročju Kmetške posojilnice g. Josipa Lenarčiča, ustanovitelja in predsednika posojilnice. — Na Vrhniki se mudi tudi vijolinski virtuoz ravnatelj g. Karlo Sanein, ki bo tudi sodeloval pri slavnostni akademiji ob odkritju Cankarjevega spomenika.

Slov. Bistrica

Razpislo se je ribištvo brez ribiških kart. Orožniki skoraj vsaki teden konfiscirajo »sak« ali kaj podobnega in dotičnega naznanijo, vendar držnim ribičem ni nikdar dovolj kazni in — rib.

■ **Otroci iz kolonije na Smartnem** so se 31. julija odpeljali prav židane volje domov, da napravijo prostor drugim, ki pridejo za mesec avgust.

■ **Nova gumbarna pride** v hišo št. 92, ki je last g. A. Stigerja. Prostore v prtiličju so že temu primerno preuredili.

■ **Otvoritev planinske koč** na Boču bo slovesno praznovala 17. t. m. podružnica S. P. D. v Poljanah.

Murska Sobota

Slaba letina. Ob mlačvi se je pokazalo, da so žitarice ponekod strašno slabo obrodile. Slame je več kot navadno, ker so žitarice zrastle zelo visoko, a klasi so skoraj prazni in zrno so lo dr. lna.

■ **Za izboljšanje perutnine.** To pomlad je Kmetijska družba po zmerni ceni dobavila tukajšnjim kmetom jajca za valenje od tatarskih kokov. — Lščanci so e dobro razvili in upati je, da bo kmalu štajerska pasma izpodrinila domačo degenerirano perutnino.

I. kongres UFS

Velaluka, 29. julija 1930.

Pretekli teden se je vršil v Velaluki I. kongres U. F. S., ki je bil ustanovljen lansko leto na ustanovnem obnem zboru v Mariboru.

Glavni poverjenik in ustanovitelj U. F. S. gospod Slavko Mravlje, učitelj iz Slovenjgradca, je po otvoritvi pozdravil zastopnika srezkega poglavarja iz Korčule in zastopnika mestne občine. Po pozdravu so bile z velikim navdušenjem sprejete udanostne brzojavke Nj. Vel. kralju Aleksandru I., ministru prosvete gospodu Maksimoviću, Izvršnemu odboru UJU - Beograd, poverjeništvu UJU - Beograd in Ljubljana.

V svojem poročilu omenja glavni poverjenik zgodovino U. F. S. in navede vzroke za njegovo ustanovitve. Jugoslovansko ferijalno učiteljstvo je kot član F. S. priredilo dve ekskurziji širom naše države, zelo uspešno ekskurzijo po CSR, projektirana ekskurzija v Francijo in Belgijo je pa iz tehničnih razlogov odpadla, pač pa je letovalo učiteljstvo v dveh počitnicah na Bolu, a letošnja samostojna učiteljska kolonija pod okriljem U. F. S. je prvi uspeh mlade organizacije U. F. S.

Po poročilu revizijskega odbora, ki izkazuje za l. 1929 1930 Din dohodkov in ravno toliko izdatkov, je bil soglasno sprejet absolutorij. V letu 1930 pa izkazuje U. F. S. radi kolonije 90 članov in vrednost imovine preko 10.000 dinarjev.

Pri volitvah je bil soglasno izvoljen sledeči odbor: glavni poverjenik in poverjenik za Dravsko banovino g. Slavko Mravlje, g. Plasaj Ivo poverjenik za Savsko banovino, g. Atanacković Drago za Dunavsko banovino, g. Banjanin Jelena za Vrbaško in Drinsko banovino in g. Vukašinović Jezda za Moravsko in Vardarsko banovino. Predlagana pravila, ki so bila sprejeta na ustanovnem obnem zboru v Mariboru, so bila soglasno sprejeta.

Med predlogi je bil sprejet tudi predlog glavnega poverjenika, da bo v Velaluki stalna učiteljska kolonija, kjer bo letovalo okrog 120 udeležencev. Z željo, da bi ideja U. F. S. pronikla v vse jugoslovanske in češkoslovaške vrste, je bil kongres zaključen.

Prva slovenska prireditel v Apačah

Maribor, 4. avgusta 1930.

Krajevni odbor Narodne obrane v Apačah priredi v nedeljo, dne 10. t. m. svojo prvo veselico s petjem, godbo in raznimi drugimi točkami, katere namen bo obrazložiti ljudstvu pomen Narodne obrane ter dvigniti ugled našega življa v apakem odseku severne državne meje, ki je bil doslej vsa leta po osvobojenju najbolj zanemarjen.

Podpisane organizacije priredijo tega dne izlet v Apače, na katerega vabijo vsa narodna društva in vsakogar, ki se zanima za našo mejo. Zbirališče bo na dvorišču Nrodnega doma, odhod z velikim, elegantnim Senekovičevim avtobusom pa točno ob 12. uri. Avtobus bo peljal tja in nazaj preko lepih Slovenskih gor in Gornje Radgone. Prijave za izlet sprejema vsak dan pisarna Narodne obrane v Narodnem domu od 18. do 20. ure, vhod iz Kopalniške ulice. Za vožnjo tja in nazaj je treba vplačati 50 Din, ako bi bila udeležba maloštevilna, bo pa potrebno še primerno doplačilo. Zaključek prijav bo v četrtek 7. t. m. zvečer ob 20. uri. Oni, ki se bodo prijavili po tem roku, to je v petek, bodo plačali 60 Din, ker bodo te prijave veljale za drugi ali tretji avtobus, ki se bo najel pri mestni občini. V teh avtibih bo treba po treh urah čakanja plačati na uro še skupno po 25 Din, dočim pri Senekovičevem teh doplačil ne bo. V soboto se pa bodo sprejemale prijave le še v slučaju, če bo dovolj prostora.

Alan Hynd:

Dvojni umor na visoki železnici

IX.

Silno nerada je povedala zaslusanka svoj naslov. Več kriminalnih uradnikov je v naglici stopilo v hiter voz in oddirjalo v zloglasen del starega mesta na Hudronu. Vdrli so v hišo, morali pa so na svojo žalost ugotoviti, da jim je žena navedla napačen naslov.

Torej nazaj na policijsko centralo! Novo zaslišavanje. Na vse zadnje se je žena udala in navedla nov naslov — stanovanje nekoga Johna Nortona, Jeffersonova ulica 81.

Zopet so odirjali uradniki tja, zopet je dirjal avto mimo hiš in ljudi proti cilju.

Končno je voz pričel voziti počasneje in pristal kolikor možno tiho pred navedeno hišo. Uradniki so se tiho splazili do veže in nato po stopnjicah do Nortonevega stanovanja, ki je bilo v enem vrhnji nadstropij.

Potrkali so na vrata. Nihče ni odgovoril. Zopet so potrkali. Znotraj so se zaslišali koraki... John Nortinova sestra Mary se je pokazala v vratih.

»Kaj je?«

»Hoteli bi govoriti z Johnom Farinom.«

»Ta ni tu. Samo moj brat je tu.«

Uradniki so se pripravljali, da jo potisnejo stran.

»Toda poslušajte vendar,« je šepetalo dekle. Gre za Vašo ložo, če tu vstopite.«

Pismene prijave veljajo le, če se jim priloži vozina, ki naj se pošlje na naslov: Okrajni odbor Narodne obrane v Mariboru, Narodni dom. Podoželski izletniki ob cesti Maribor — Gornja Radgona naj prijavi svojo udeležbo s polnim naslovom po dopisnici brez vozine, in sicer najpozneje do sobote 9. t. m., da jim preskrbimo nadomestni avto, ki se bo ustavil v vsakem kraju. Prihod v Apače po 14. uri, odhod ob 21. ali 22. uri ali po špolski želji.

Ker bo to sploh prva slovenska narodna prireditel v Apačah in v Apaški kotlini, pozivamo vse pevce, Sokole, Mejaše in narodnozavedne državljane, da se pridružijo izletu in posetijo to našo lepo obmejno postojanko.

Narodna obrana, Sokolska župa, Klub Meja.

Sodne stanovanjske odpovedi in selitev strank

Ljubljana, 4. avgusta.

Mesec avgust je po starih običajih in doloilih starega stanovanjskega zakona mesec selitve stanovanjskih najemnikov. Pred vojno je bilo avgusta na živahnejše preseljevanje strank, tako da so postrežki v času od 1. do 10. avgusta dobro zaslužili ter so bili dnevno zaposleni. Tudi letos so se začele imovitejše stranke seliti v druga stanovanja, na eksekucijskem sodišču pa je vloženih že več predlogov za deložacijo.

Od 1. januarja letos do 4. avgusta je bilo pri ljubljanskem okrajnem sodišču vloženih 862 sodnih stanovanjskih odpovedi. V mesecu juliju je bilo po privatnih strankah vloženih 120 odpovedi.

Nenavaden dogodek se je primeril 31. julija na okrajnem sodišču. Magistratni sluga je točno ob 4. popoldne prinesel na sodišče v vložni zapisnik 49 odpovedi s prošnjo, da bi se dostavitev odpovedi takoj izvršila. Ob 5. uri popoldne so že tri sluge vsem 49 strankam dostavili odpovedi. Stanovanja so bila v prvi vrsti odpovedana strankam, ki so dolgovala najemnino za več mesecev. Stanovanje je mestni magistrat odpovedal zlasti strankam, ki stanujejo v mestnih barakah ob Vodovodni cesti. In sicer je bilo tu odpovedano 17 delavskim rodbinam. Tudi v stari konjušnici v Švabičevi ulici je bilo odpovedano 12 strankam. Na Grajski planoti so prav tako dobile nekatere stranke sodno odpo ved, dalje dve stranki na Cankarjevem nabrežju, 3 stranke v mestni hiši na Karlovski cesti, 4 stranke na Izanski cesti, a druge na Ahacjevi in na Dunajski cesti.

Nesreče in nezgode

Ljubljana, 4. avgusta.

Od 1. avgusta do danes so bile v Ljubljani, v bližnji okolici in po drugih krajih številne nezgode in nesreče. Nedeljska kronika beleži zlasti več kolesarskih in motociklističnih nesreč. Bilo je pa tudi več nesreč pri delu. Od 1. avgusta do danes so v ljubljansko bolnico pripeljali 12 ponesrečencev.

V soboto ob 4. popoldne je gasilski avto v Florijanski ulici pred cerkvijo sv. Florijana povozil 6-letnega železničarjevega sina Janeza Ruglja, stanujočega na Karlovski cesti št. 28. Deček se je hotel ogniti nasproti vozečemu tramvaju, a je pri tem prišel pod gasilski avto. Ker so gasilci vozili razmeroma počasi, je bila preprečena hujša nezgoda. Deček je dobil le nekatere poškodbe po nogah. Poškodbe niso zelo nevarne.

Elektromonter državnih železnic 22-letni France Rožič, ki stanuje na Vodovodni cesti, je v soboto montiral telefonsko žico na železniškem križišču na Dunajski cesti. Spelzal je na drog. Ker je bil drog spodaj že trbel, se je prelomil ter je Rožič padel z droga 3 m na tla.

Uradniki so osupnili. Kaj naj bi padli v zasedo? Ali morda preži tu kje v temi na nje pobežli banditi — s kazalcem na petlinu samokresa?

Pa tudi to ne sme vplivati. Njegova aretacija se mora izvršiti. Samo za hip so se uradniki obotavljali, potem so se plazili dalje, naprej v temo...

Postelja, na kateri spita dva moža v globokem snu. V ostri svetlobi žepnih svetilk se prikazeta njuna obraza strahotno iz sence noči.

»Farino!«

Eden od obeh mož se je zbudil, takoj za njim tudi drugi.

»Nobenega giba, ali pa je bila vaša zadnja ura!«

Obležala sta ko okamenela, toda z od straha izbuljenimi očmi, ko sta gledala v na sebe uperjene samokrese.

»Mislim, da je sedaj igre konec, Farino!« je dejal nekdo od uradnikov enemu od obeh ležečih mož.

»Jaz nisem Farino!« je ta takoj odgovoril. Jaz sem John Sesters, kmetski delavec. Ta tukaj je moj prijatelj John Norton.

»Kje živite vi, Sesters?«

»V Plainfieldu.«

»Vaš natančen naslov?«

Mož je bil v zadregi. Na dlani je bilo, da ni mogel naprej. Uradniki so sedaj vedeli, da jih je nalogal. Takoj so sumljivega moža potegnili iz postelje. Z napetimi samokresi so obkolili moža, ki se je moral obleči. Pod njegovem zgledom so našli 45 mm repetirno pistolo, v žepu od suknje pa samokres kalibra 38 mm. V stranski sobi pa so našli še tretji revolver. Kakor znano, sta bila oba blagajniška slugi ubita od 45 milimetrske kroglice.

Obležal je na mestu nezavesten. Morali so ga prepeljati v javno bolnico.

Napad na ulici.

V mestni klavnici kot mizar zaposleni 24-letni Avgust Kamnar je danes zjutraj šel proti domu. Na Poljanski cesti se mu je pridružil neki neznanec. Šla sta nekaj časa skupaj, ne da bi govorila. Brez vsakega povoda je neznanec potegnil nož iz žepa ter Kamnarja močno sunil v desno stegno. Neznanec je nato pobežnil. Kamnar je iskal zdravniške pomoči v bolnici, kjer so mu rano izprali in obvezali, narkar je odšel domov.

Hudoben postopač.

Na pragu svoje hiše v Smledniku pri Medvodah je sedela v soboto popoldne 33-letna zidarjeva žena Cilka Rozman. Po cesti mimo je prišel neki neznan postopač, ki je ženo mrko pogledal in nato v njo zalučal jabolko. Jabolko ji je priletelo ravno v levo oko. Žena je zavpila ter se prišla za oko. Trepalnica ni mogla več odpreti. Oko se ji je razlilo. Cilka Rozman je zato morala oditi v ljubljansko javno bolnico. Neznan postopač je star približno okoli 30 let. Postopač je neznan kam izginil. Orožniki ga zasledujejo po osebnem opisu, ki ga je dala Rozmanova.

Krvav pretep na Brezjah

Kranj, 3. avgusta.

Iz Brezij na Gorenjskem javljajo, da je bil tam snoči krvav fantovski pretep. V Ankrtovi gostilni na Brezjah se je zbralo večje število kmetskih fantov, ki so popivali in sprva prepevali, a pozneje je nastal med njimi hud prepir zato, ker se fantje niso mogli zediniti, kdo naj plača liter vina. Fantje so si skočili v lase, začeli se obmetavati z kozarci, nato so prišli za stole in drugo opravo in eden po drugem udrihali po glavah.

Fantovska vojska je nato svoje bojišče prinesla na cesto, kjer se je silovit pretep nadaljeval. V Stari vasi pri Žireh rojeni 30-letni žagar France Mrak se je nahajal tudi v tej fantovski družbi ter je hotel na razburjene duhove pomirjevalno vplivati. Bilo je to okoli 10. ponoči. Naenkrat se mu je od zadaj nekdo približal ter ga z nožem zabodel v desno stegno in v hrbet. Danes zjutraj so ga morali odpeljati v ljubljansko bolnico, ker ni izključeno, da so rane povzročile komplikacije. Orožniki so začeli zasledovati pretepače ter jih zasliševati, da bi tako izsledili pravega napadalca.

Zabodeni France Mrak ne more natančno označiti pravega napadalca. Ve samo toliko, da je nekdo od zadaj pritekel in ga 2-krat sunil z nožem, nakar se je nezavesten zgrudil na tla.

Priprave za zgradbo ljubljanskega nebotičnika

Ljubljana, 4. avgusta.

Gradba palače »Pokojninskega zavoda« na vogalu Dunajske in Gajeve ulice se je pred dobrim tednom pričela. Najpoprej se morajo seveda — kakor povsod — izvršiti temeljna dela, ki pa tukaj zaradi posebnostnega terena za tako velikansko stavbo niso baš najlažja in enostavna, temveč zahtevajo veliko pozornost in vsestransko natančnost, da se ne pripetijo potem, ko bi bila stavba že končana, podobne težke nezgode kakor pred leti v Pragi.

Kakor že rečeno, je teren na predmetnem stavbišču zelo neenak in zato so ga natančno preiskali z večkratnimi in globokimi navrtanji pod nadzorstvom vseučilišnega profesorja dr. Hinterlehnerja, ki je vse izvtanline preiskal. Marsikoga bo zanimalo, kakšni so bili rezultati pri teh navrtanjih.

Vrtali so v vsem na šestih krajih. Najgloblje je navrtana luknja št. 5. V tej so ugotovili od

površine, ki je skoraj povsod na stavbišču brez humusa, do globine 7-10 m samo nasipino (gramoz); od 7-10 m do 13-00 m ilovico oziroma glino, mešano z drobnimi kamenčki. Nato je tenka plast mehkejšega laporja in še le v globlini 13-30 m so zadeli na trd lapor. — V navrtani luknji št. 6 si plasti sledijo takole: do 4-20 m nasipine, od tu do 11-80 m ilovica, mešana z debelejšim gramozom; od 12-00 m naprej trd lapor. — Druga navrtanja niso segala tako globoko. Luknja št. 4 sega samo do globine 7-00 m (gramoz) in se ne bo globlje navrtala; ravno tako je z malimi spremembami pri luknjah št. 1 do 3.

Seveda bodo ugotovljena trdna skalnata tla povsod še poglobljena oziroma izsekana za 1 m; in še le tu se bo pričel graditi pravi fundament. Kakšen bo ta, še ni popolnoma določeno. Posamezni šesteri podstavki bodo imeli velikost po 3 m². Ali bodo iz granitnih kvadrov iste velikosti ali iz zabetoniranih hrastovih pilotov, še ni gotovo. In še le na vrhu teh temeljev se bo pričela gradba stavbe. Ta bo imela osem nadstropij. Po obsegu zazidanega prostora bo sicer zaostajala za svojo sosedo, toda po višini jo bo daleč presegala. Upajmo, da tudi po zunanosti!

Okoli nove gradnje je vedno polno gledalcev. Nekaj je radovednežev, dosti pa tudi revnih brezposelnih, ki iščejo zaslužka. Gotovo ga bodo našli pozneje, ko se prične vrhu; kajti sedaj pri fundamentalnih delih ne morejo rabiti toliko, ker bi bili drug drugemu napoti.

Na vsak način bo nova stavba za Ljubljano gmožna korist in imeli bomo, če že ne nebotičnika po ameriškem vzorcu, vendar krasno novo palačo.

Sport

Ljubljana, 4. avg.

V Ljubljani je vladalo v nedeljo sportno mrtvilo. Sploh je opaziti posebno pri nogometaših, da je sedaj čas kopanja. Pavalna sezona pa je v polnem teku. Po vseh sedežih podsavezov se plavalci pridno pripravljajo na bližnje državno prvenstvo.

»Jadranc« je v Splitu dosegel prvenstvo in pošlje v Ljubljano 35 tekmovalcev. Ekipo vodi predsednik kluba dr. J. Čulić. V Ljubljano dospejo v torek dopoldne.

Dubrovniški »Jug« nastopi v Ljubljani z 20 tekmovalci. Iz Dubrovnika odstopuje v torek dopoldne.

Beogradski »Bob« pošlje na juniorsko prvenstvo 17 udeležencev.

Številno in močno ekipo odpošlje Viktorija-Sušak, katere juniorji so ob priliki otvoritve kopalnišča v Selcih dosegli skoro neverjetne rezultate.

V najmočnejši postavi prideta v Ljubljano iz Karlovca Gradjanski in Karlovačko sportsko udruženje. Iz Zagreba se je prijavila Concordia. Poleg »Bob« pride v Ljubljano tudi »Beograd«.

Skupno z ljubljansko ekipo in Primorjem starta na juniorskem prvenstvu 10 klubov, ki bodo postavili preko 200 tekmovalcev. Dobrodošli in pozdravljeni v naši beli Ljubljani!

PLAVALNO PRVENSTVO

Včeraj smo objavili nekatere rezultate prvenstva ter jih danes izpopolnjujemo:

4×200 m prosto seniori: 1. Bob 12:05; 4×50 m prosto juniorke: 1. Bob 3:20; 100 m prosto seniori: 1. Bulat (Beograd) 1:08.4; 100 m hrbtno seniorke: 1. Bulat (Beograd) 1:40; 3×50 m mešano juniorke: 1. Bob 2:37.4; 100 m juniorki: 1. Grčić (Bob) 1:28; 50 m prosto juniorki: 1. Durman (Beograd) 30.4; 2. Grčić 30.6; 400 m prosto seniori: 1. Bulat 5:47; 4×50 m prosto juniorki: 1. Beograd 2:06.4; 50 m prosto juniorke: 1. Goršić (Bob) 44.4; 3×100 m mešano seniori: 1. Bob 4:22.6; 100 m prosto seniorke: 1. Bulat 1:29.4; 100 m prosto juniorki: 1. Durman 1:10.

Prvenstvo seniorjev v plavanju: 1. Beograd 190; 2. Bob 130; 3. Brdjanin 127.

Prvenstvo juniorjev v plavanju: 1. Bob, 2. Beograd 153; 3. Brdjanin 80.

V juniorskih in seniorskih je zmagal Bob.

Watterpollo: juniorji in seniori Bob.

REKORDNI REZULTATI VIKTORIJE

V Selcah na morju je bilo pred kratkim otvorjeno kopalnišče. Na otvoritvi sta sodelovala Viktorija (Sušak) in KSU (Karlovac). Plavalci Viktorije so dosegli izvanredne rezultate, pri katerih se pa mora upoštevati, da je bilo morje izredno mirno.

50 m prosto juniorke: 1. Župan (V) 35.41 jug. rek.; 2. Medanić (V.) 36.2; 3. Račić (K) 37. Rezultati so naravnost neverjetno dobri.

50 m prosto juniorji: 1. Negovetić (V) 29.2, 2. Panjković (V) 30.4, 3. Kolacio (V) 31.6, 4. Cortan (K) 31.8.

200 m prosto seniori: 1. Matković (V) 2:33.6, 2. Mimi (V) 2:39.8; 3. Arčanić (V) 2:43.

100 m hrbtne dame: 1. Gvozdanović (V) 1:48, 2. Bakarčić 1:51.2.

100 m hrbtne juniorke: 1. Račić (K) 1:46, 2. Fran (V) 1:53.

100 m prsno juniorke: 1. Bier (V) 1:40.6 jug. rek., 2. Romčević (K) 1:45.4, 3. Letonja (V) 1:45.8.

100 m prosto juniorke: 1. Župan 1:24; 2. Wimmer (V) 1:28.2; 3. Račić 1:29.6.

100 m prsno seniori: 1. Franković (K) 1:21 jug rek., 2. Pavešić (V) 1:24.8.

100 m prosto juniorji: 1. Panjković (V) 1:09, 4×50 m prosto: 1. seniori Viktorija 1:58, 2. juniori Viktorija 2:02.8, 3. Viktorija II. 2:08.

3×50 m mešano juniorke: 1. Viktorija 1. 2:09, 2. KSU 2:13.

3×100 m mešano: 1. Viktorija I. 4:05, 2. Viktorija II. 4:18, 3. KSU 4:26.

Grile (KSU) se je pri skakanju na ploščadi škodoval in po izjavi zdravnika ne bo mogel nastopiti v Ljubljani.

(Delje prihodnjih)

Tudi na prestolih pote krvav pot

Znano je, da se je španski prestolonaslednik moral odpovedati prestolu zaradi neke bolezni, ki je splošno precej malo znana, a vendar jako težka in nevarna. To je bolezen, da človek silno mnogo krvavi ali kakor pravijo, da poti krvavi pot. Če človeka, ki trpi na tej bolezni, le čisto malo raniš ali le nekoliko zbodeš, izgubi tak revež že silno mnogo krvi, dočim se zdrav in normalen človek za tak zbadljiv niti ne zmeni. Če komu kri teče iz nosa, to navadno ni posebno nevarno, za bolnike te vrste pa je lahko pogubno.

O vzrokih, zakaj se pri takih ljudeh žile tako rade trgajo ali pokajo, ne vemo nič; vemo le to, da je ta bolezen dedna, in da se podeduje po materi. Dočim pa bolezen za mater samo ni nevarna, je pa jako nevarna za možko potomstvo in sicer za cele generacije, za žensko potomstvo pa skoraj ne prihaja v poštev. Tudi pri moških se bolezen ne pojavlja vedno v enaki meri, ampak v nevarnosti je vsak. Za ženske pa postane ta bolezen nevarna, če se omože z možmi, ki so kakorkoli dedno obremenjeni. Posebno rada pa nastopi ta bolezen v zakonih med sorodniki.

Znanstveniki so se zelo obširno in temeljito pečali s to boleznijo španskega prestolonaslednika in so ugotovili, da prihaja bolezen od njegove prababice, pokojne angleške kraljice Viktorije. Kraljica Viktorija je bila sicer zelo čvrsta in močna ženska, ki je dosegla visoko starost 82 let. Njena bolezen ji ni delala nobenih težav. Zagrešila pa je napako, da se je poročila s svojim bratrancem, princem iz rodbine Koburske, čigar rodovina ni bila posebno zdrava. Zaradi te poroke je bil tudi Bismarck vedno velik nasprotnik kraljice Viktorije.

Kraljičina bolezen se je najbolj prenesla na njenega najmlajšega sina. Slabotnega, h kravenju nagnjenega dečka so silno varovali in mu branili vsako družbo z njegovimi sovražniki, da ga nihče ne bi razburil. Kljub vsej pazljivosti in skrbni negi pa je fant doživel komaj 21 let.

Zelo zanimive znake bolezni so kazala tudi bodoča pokolenja; nihče pa ni toliko trpel kakor mali ruski prestolonaslednik, ki so ga kasneje boljševiki umorili. Njegova mati je bila princesa Alice Hesenska, vnukinja angleške kraljice Viktorije, njen soprog car Nikolaj II. pa je bil ž njo v sorodu, ker je bila njegova stara mati tudi hesenska princesa.

Sin carja Nikolaja II. je imel tako tenko in občutljivo kožo, da njegov telo ni preneslo navadne obleke. Nositi je moral obleke iz posebnega, najfinjše izdelanega mehkega blaga, da ga ni nobena nitka obdrgnila. Vsakega telesnega napora, tudi najmanjšega, se je moral skrbno varovati. Ko so pa enkrat le hoteli ali pa morali prestolonaslednika pokazati vojaštvu in ga oblekli v vojaško obleko, se je pokazalo, da se je zaradi nošnje težke uniforme njegov občutljivi hrbet izpremenil kar v eno samo veliko krvavečo rano in trajalo je mnogo tednov, predno je ozdravel. Navadno so kopeli za ranjence dobra stvar, pri ruskem prestolonasledniku pa je bil učinek kopeli strašen, ker je postala tenka koža še bolj tenka in občutljiva in je še bolj propuščala kri kakor prej.

Tudi španski prestolonaslednik je mnogo trpel na tej bolezni, čeprav ima skoro popolnoma zdravo mater. Toda ta je hči princese Beatrice, najmlajše hčerke kraljice Viktorije, in iz tega rodu si razlagajo njegovo bolezen.

Kar orjak pa je bil pravnik kraljice Viktorije grof Hampton. Kljub svoji telesni moči pa je za vsako malenkost krvavel — oče in mati sta bila sorodnika.

V lažji obliki se je pojavilo krvavenje pri pruskem princu Voldemarju. Ta je bolezen že

skoro prebolel, a bil je dolga leta bolan. On je sin prince Henrika in princese Irene, ki sta oba vnuka kraljice Viktorije.

Zdravniki so kri teh bolnikov že vsestransko preiskovali, da bi odkrili vzrok bolezni, a do danes še ne vedo nič gotovega o tem.

Energična Američanka

Ameriški listi poročajo, da se je dala po 20-letnem »srečnem« zakoncu ločiti od svojega moža gospa Booker iz New-yersey-a. Bila je pa kljub jezni na svojega moža še vedno pripravljena, živeti z njim še nadalje skupaj, če izpolni sledeče pogoje:

1. Obljubiti mora, da bo še znanprej skrbel za otroke;
2. Za svojo hrano mora plačati primerno svoto in svoje cigarete si mora kupovati sam;
3. Ne sme se zaničljivo izražati o osebah, s katerimi občuje žena;
4. Ne sme več piti alkoholnih pijač;
5. Položaj moža v hiši je samo položaj najemnika sobe;
6. Stanovati mora v svoji sobi posebej;
7. Otroci bodo imeli pred možem spoštovanje. Če bo mož 6 mesecev »priden«, je žena pripravljena zopet nadaljevati zakonsko življenje.

Ogoljufana slovenska služkinja v Beogradu

Nedavno je postala neka Slovenka, ki služi v Beogradu pri ugledni rodbini, žrtev navihanega sleparja.

Kuharica Jelka je bila prav pridno in varčno dekle. Pred dobrim mesecem pa si je še kupila v prodajalni, kamor je hodila nakupovat, razno blago za kuhinjo, srečko razredne loterije — kdo ve, če je ne čaka sreča? Z veliko nervozo je pričakovala dan, ko bodo srečke izžrebane.

»Ali je kaj, je vedno vpraševala trgovca, kjer je kupila srečko.

»Nič nič, je žalostno odgovarjal trgovec, kajti tudi on ni nič zadel.

Zato je dekle sklenilo, da ne bo kupilo nobene srečke več, ampak da bo rajši nosila de-

nar v hranilnico, za doto, če bi se slučajno omožila.

Pred par dnevi pa se je v hiši, kjer je služila Jelka, pojavil mlad gospod z elegantno torbo v roki.

»Ali stanuje tukaj gospodična Jelka X«, je vprašal gospod.

»To sem jaz — kaj pa želite?«

»Gospodična, vi ste zadeli na vašo srečko 80.000 Din. Mene so poslali k vam, da vas o tem obvestim.«

Jelka ni vedela od radosti, kaj naj stori. Povabila je mladega gospoda v sobo, da mu postreže s črno kavo. Gospod pa ni hotel, ampak je uradno-kratko rekel, da mora Jelka plačati 86 Din takse, nakar ji bo dobiček takoj izplačan.

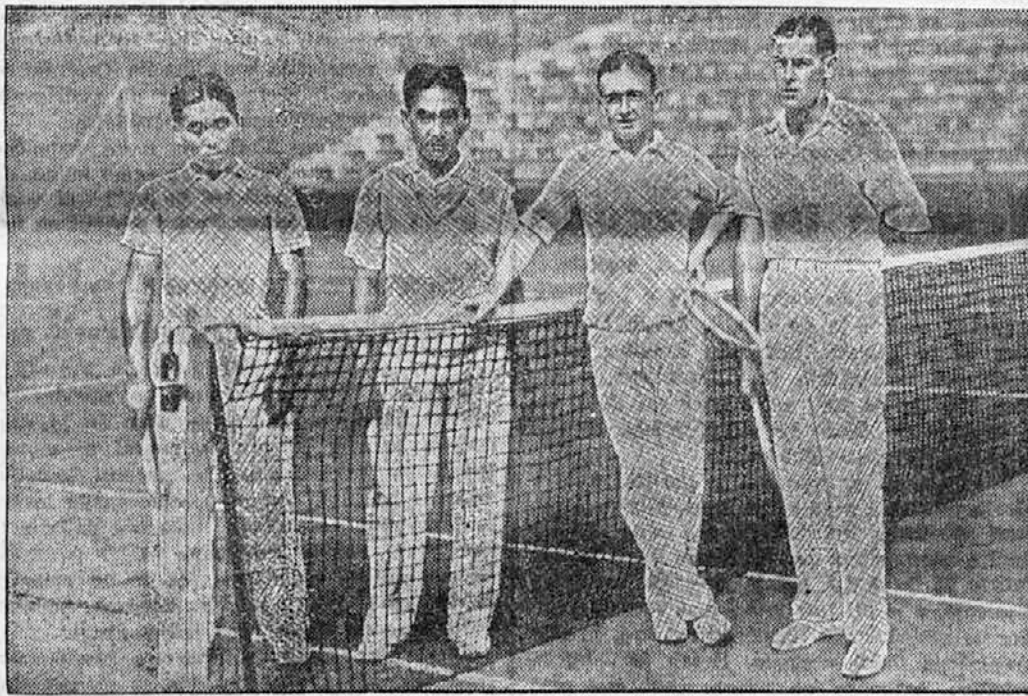
Jelka je res izročila gospodu 100 Din, ostane od 86 Din mu je kar pustila. Kdo se bo pa brigal za »kovačac«, če mu pade v naročje 80 ti-sočakov?

Komaj pa je gospod s torbico in Jelkinim stotakom odšel, je prišel domov gospodar. Jelka je začela takoj pripovedovati o svoji »sreči«. Gospodarju je bilo takoj jasno, da gre tu za sleparijo. Mladí gospod je namreč v trgovini, kjer je kupovala Jelka blago, slučajno poslušal pogovor med njo in trgovcem in tako zvedel za številko njene srečke. Na to svoje znanje je zasnoval svojo sleparijo.

Jelka pa se je zaklela še enkrat, da nikdar več ne bo kupovala srečk, ampak da bo svoj prisluženi denar rajši nosila v hranilnico.

Bojna igra nad mestom Lyon

Kakor so časopisi poročali, je dal francoski generalni štab te dni izvesti tolik vojaške vaje s plinskimi in bombnimi napadi na velempo Lyon. Požarna bramba, policija in prometni uradniki marljivega mesta so dobili plinske maske, za poskušnjo pa so se morale skriti gojenke nekega dekliskega zavoda v rove, ki so varni pred napadi z bombami. Vse luči so morali ugasniti in vse trgovine zapreti, policija pa je dobila strog nalog, da vse »nemire« zatre. Če bi bilo šlo zares, je pa zelo dvomljivo, da bi bila mogla policija »nemire« preprečiti. Če bi bilo namreč šlo zares, bi mesto Lyon



Tennis - boj med Japonsko in Avstralijo.
Od leve na desno: Sato in Harado (Japonska), desno Hopman iz Moon Avstralija. Tekma se bo odigrala v Berlinu.

danes ne stalo več. Francoska uradna poročevalska služba pa javlja sedaj, da bodo te vojaške vaje prav kmalu kazali že v filmu, da dokažejo vsem ljudem, da je današnja obramba mest proti zračnim napadom nezadostna. Strnje-nega napada letal na mesta ponoči ne morejo odbiti ali preprečiti. Preko vseh obrambnih črt vedno prodre nekaj letal, ki mečejo bombe na mesto. Film bodo predvajali tudi v parlamentu, če pa še to ne bo pomagalo, bodo vojaki aranžirali še nekaj napadov za vajo, dokler parlament ne bo dovolil dovolj sredstev za obrambo.

Nebotičnik v starem Rimu

V rimskem mestnem muzeju so postavili te dni na ogled model starorimske hiše, ki bi jo lahko imenovali vzorec današnjih nebotičnikov. Višina starorimskega nebotičnika se seveda ne da primerjati s fantastično visokimi stavbami v današnjem Newyorku, v Chicagu ali v drugih ameriških velempetih, ampak na tedanji rimski svet je moralo to visoko poslopje vplivati približno tako kakor nebotičniki na nas. Ostanke poslopja leže blizu spomenika kralja Viktorja Emanuela II. v Rimu, in po računih, ki so jih izračunali arhitekti na podlagi ohranjenih ostankov zidovja in kamenitih razvalin, je moralo biti poslopje vsaj 7 nadstropij visoko. Od tedanjih nizkih, komaj enonadstropnih hiš se je torej starorimski nebotičnik prav zelo razlikoval. Ostanke poslopja so odkrili lansko leto in mislijo, da je bilo zgrajeno okoli leta 100. naše časovne dobe. To poslopju spada bržkone med tiste zgradbe, o katerih poročajo tudi rimski zgodovinar Tacit, ki pravi, da so za časa prvih rimskih cesarjev gradili taka poslopja.

Zaradi plavanja — oglušila

Iz Londona poročajo, da je izgubila sluh mlada Gertruda Eberle. To je bila prva ženska, ki je preplavala Rokavski zaliv. Zdravniki so ugotovili, da je oglušila zaradi prenapornega plavanja in prevelikega pritiska vode na uho.

Gnjat in mir v hiši

Na Angleškem imajo v grofiji Essex še danes običaj, da vsako leto obdare tisti zakonski par, ki se je najmanj kregal, s takozvano »dunmovsko gnatjo«. Vsako leto so povabljeni na novega leta dan zakonski pari iz člega okraja, da dokažejo, ako tekmujejo za darilo, da so ga res vredni.

Seveda je malo takih parov, ki bi si mogli sami priznati, da drug drugemu celo leto niso prav nič nagajali. Tisti pa, ki mislijo, da so darilo zaslužili, morajo to dokazati pred posebno komisijo. Takrat se zbere na tisoče ljudi, da poslušajo prostovoljne advokate, ki se javljajo iz množice.

Letos so se potegovali za »gnjat miru« trije zakonski pari. Razprava je bila v Ilfordu, vodil pa jo je znani angleški karikaturist Tom Webster. Ta je priznal »gnjat miru« županu in poslancu svojega okraja. Ta je dobil celo gnjat. Oba druga para pa sta dobila za tolažbo vsak polovico gnjati.

Naklade velikih listov v Newyorku

Po statistiki za mesec april t. l. so izhajali veliki new-yorški listi v sledečih nakladah: »Daily News« v 1.286.175 izvodih, »New-york Evening Journal« v 652.000, »New-york-Times« v 483.213, »Daily Mirror« v 446.462, »World« v 359.692, »New-york American« v 354.905, »New-york Herald« v 323.403, »Sun« v 316.000, »New-york Evening Graphic« v 308.000, »Evening World« v 295.000, »New-york-Telegram« v 224 tisoč, »Staats-Zeitung« pa v 52.000 izvodih.

ANATOLE FRANCE: BOGOVI SO ŽEJNI

47

Evarist je noval skoro vsak večer k Jakobincem, ki so se shajali v nekdanji kapeli dominikancev v ulici Honoré, ki so se po domače imenovali jakobinci. Na nekem dvorišču, kjer je stalo drevo Svobode, topol, čigar drhteče listje je šelestelo v neprestanem šepetu, je kazala kapelica, zgrajena v skromnem in mrkem slogu, pokrita z nekakšno opeko, svojo golo čelo, kjer je bilo vdeleno okroglo okence in obokana vrata, nad katerimi je vihrala zastava v narodnih barvah, s čepico Svobode na koncu droga. Jakobinci, kakor tudi Frančiškani in Feljanti so bili prevzeli bivališče in tudi ime od razkropljenih menihov. Gameln, ki je nekoč pridno posečal seje Frančiškanov, pri Jakobincih ni našel cokel, karmanjol in dantonističnih vzklikov. V Robespierrevem klubu je vladala upravna previdnost in meščanska odvažnost. Odkar ni bilo več Prijatelja ljudstva, se je Evarist ravnal po naukih Maksimilijanovih, čigar misel je gospodovala pri Jakobincih ter se od tod po tisočeri podrejenih udruženjih raztezala čez vso Francijo. Med čitanjem zapisnika se je oziral po golih in žalostnih stenah, ki so bile nekoč zavetišče duhovnih sinov velikega inkvizitorja razkolnikov, sedaj pa so gle-

dale zborovanja gorečih inkvizitorjev zločinov proti domovini.

Tu je stolovala brez sijaja in se izvrševala z besedo najvišja državna oblast. Vladala je mestu in deželi, narekovala svoje ukrepe Konventu. Ti kovači novega reda, ki so tako spoštovali zakon, da so ostali royalisti l. 1791. in so hoteli ostati to še po povratku iz Varennesa,¹ uporno prodani Konstituciji, prijatelji ustaljenega reda celo po pokoljih na Martovem polju, nikdar revolucionarni proti revoluciji, tuji ljudskim pokretom, so gojili v svojih mrkih in silnih dušah krepko ljubezen do domovine, ki je rodila štirinajst armad in postavila giljotino. V njih je Evarist občudoval budnost, duha nezaupnost vladanja, vladarsko modrost.

Iz občinstva, ki je polnilo dvorano, se je čul samo soglasen in enakomeren drget, kakor iz listja drevesa Svobode, ki se je dvigalo pred pragom.

Tistega dne — bilo je 11. vinotoka² — se je mlad človek nazaj potisnjenega visokega čela, bodečega pogleda, šilastega nosu, kozavega obraza, hladnega lica, povzpel počasi na govorniški oder. Napudran je bil, kakor da ga pokriva slana, in nosil je sinji frač, ki se mu je tesno prilagal okrog života. Vse na njem je bilo strogo očrtano in imel je tisto umerjeno hojo, ki je dajala nekaterim povod, da so posmehljivo govorili, da je podoben plesnemu učitelju, drugim pa, da so

¹ T. j. po ponesrečenem begu in aretaciji Ludovika XVI.; op. prev.

² Republikanski vinotok (vendémiaire) je trajal od 22. septembra do 21. oktobra; 11. vinotoka je bilo torej 2. oktobra našega štetja; op. prev.

ga pozdravljali z imenom »francoskega Orfeja«. Robespierre je govoril z jasnim glasom zanosen govor proti sovražnikom Republike. Udaril je z metafizičnimi, silnimi argumenti po Brissotu in njegovih sokrivcih. Govoril je dolgo, široko, harmonično. Iz nebeških sfer filozofije, v katerih je plaval, je metal strelo na zarotnike, ki se plazijo po zemlji.

Evarist je slišal in razumel. Doslej je dolžil Žirondo,¹ da pripravlja obnovev monarhije ali pa zmago orleanske stranke in da kuje pogin tega junaškega mesta, ki je osvobodilo Francijo in ki bo nekoč osvobodilo vesoljni svet. Sedaj, pri glasu tega modreca, je odkrival višje in čistejše resnice, spoznaval je pojem revolucijske metafizike, ki mu je dvigala duha nad surove slučajnosti v pokrajino absolutnih gotovosti, kjer je bil varen pred čutnimi zmotami. Stvari so same po sebi mešanica, polna zmede; zamotanost dejstev je tolikšna, da se človek v njej izgubi. Robespierre pa mu jih je poenostavljaj, prikazoval mu je dobro in zlo v preprostitih in jasnih obrazcih. Federalizem, nedeljivost: v celoti in nedeljivosti je bil spas, v federalizmu poguba. Gamelin je okušal globoko radost vernika, ki pozna besedo, ki odrešuje in besedo, ki pogublja. Odslej bo revolucijsko sodišče, kakor nekdanj cerkveno sodišče, poznalo absolutno krivdo, besedno krivdo. In ker je bil Evarist vernega krca, je sprejemal ta razodetja z mrkim navdušenjem; srce mu je poskakovalo in se radovalo pri misli, da pozna sedaj simbol za razlikovanje krivde in nedolžnosti. O zakladi vere, vi ste nam dobri za vse!

¹ Lamettrie, zdravnik in materijalistični filozof

Tujci v naši industriji

Osnutek zakona o pospeševanju industrije in obrti je izdelan in je bil te dni odposlan trgovskim zbornicam v pogled. Z ozirom na definitivno rešitev tega zakona prinaša nedeljska številka »Jugoslov. Lloyd« pod gornjim naslovom nekaj zelo važnih opomb, ki jih prinašamo tu v prevodu.

Predvsem se pri pregledu definitivne izdelave zakona ne sme preiti vprašanje ustvarjanja sposobnega in strokovnega kadra za industrijsko podjetja. — Industrijsko podjetje brez sposobnih strokovnjakov ni v stanju, da se razvija in napreduje. To velja posebno danes, ko se vrši nacionalizacija proizvodnje v vseh panogah ljudske delavnosti.

Radi tega bi bilo potrebno, da se v zakon unese naloga, da mora Zavod prevzeti inicijativno za pošiljanje absolviranih srednješolcev na izsoljanje v vseh industrijskih panogah. Isto tako bi moral Zavod skrbeti tudi za specializiranje diplomiranih inženjerjev po vsakokratnih potrebah.

Delo in napredek industrijskega podjetja ni samo vprašanje njegovega lastnika. Industrija je za državo velikega pomena, posebno v času vojne. Radi tega je dolžnost države, da njeno delo kontrolira in skrbi za njen procvit. Do sedaj se vprašanju kontrole ni posvečalo skoro nikake pažnje, v kolikor pa jo je bilo, se je ta spretno izgrajevala.

Znano je, da so skoro v vseh naših nacionalnih podjetjih, da o tujih niti ne govorimo, zaposleni na vseh važnejših mestih samo tujci. Redoma se naglašja, da so vsi naši strokovnjaki nesposobni in da je samo tujec dober. To je velika zabloda. Tudi pri nas imamo dobro šolanih in sposobnih strokovnjakov, ampak oni ne pridejo do izraza, ker se jim ne nudi prilika, da bi svojo sposobnost uveljavili. Primorani so, da se bavijo z vsakovrstnimi posli, brez ozira na to, da nima njihova sposobnost nikakih zvez s temi posli. Največkrat opravljajo najnavadnejša administrativna dela. Tako se dogaja, da to malo število naših strokovnjakov ne opravlja svojih poslov. Povsod srečamo samo tujce. Naši pa, v kolikor jih je sploh zaposlenih, se nahajajo na povsem neznatnih položajih. Koliko škodo trpi pri tem naše gospodarstvo in država, ni potrebno naglašati. Ta škoda je ogromna v času mira, še večja pa za slučaj vojne. Posebno velja to za našo kemično industrijo. Skoro vse naše kemične industrije bi morali v slučaju vojne zapreti, ker nimamo strokovnjakov, ki bi v potrebnem trenutku mogli zavzeti položaje in nuditi jamstvo za brezhibno funkcioniranje podjetja. Krivda leži na nas samih. Z nemišur se nismo pobrigali, da se naši izsolani ljudje zaposlijo v vseh panogah industrije, pa najsi to domača ali tuja.

Naša država ne razpolaga s kapitalom. Radi tega pa nam je tuj kapital dobrodošel. To pa ne znači, da tuj kapital dela pri nas, kar hoče. Lahko se dogaja, da tuje podjetje postavlja tujce za generalne direktorje, ali poleg teh morajo biti zaposleni tudi naši ljudje. Ti bi se morali vpeljati v vse posle podjetja, da se vsposobijo, da lahko vodijo poslovanje v vsakem trenutku samostojno.

Zanimiva bi bila statistika o zaposlenosti tujcev v naši industriji. Prepričani smo, da bi polovico tujcev lahko takoj zamenili naši domači strokovnjaki, druga polovica pa bi se postopoma lahko manjšala. Poleg tega pa je treba naglasiti, da je veliko število tujcev zaposlenih izven industrijskih podjetij, kjer se ne zlova nikak posebna strokovna sposobnost, kakor so to knjigovodje, korespondenti in slični.

Rešitev vprašanja strokovnih delavcev mora izgleda malenkostno, če se ga površno obravnjuje. To vprašanje pa je ogromne važnosti, pogledjmo samo, kako se je rešilo in kako se rešuje v drugih državah. Najstrožji zakonski predpisi določajo, kdaj in kje se tujec lahko zaposli. S pravilno rešitvijo tega vprašanja pri nas bi dokazali, da nismo samo dobri dobavitelji okornih delavnih rok, pač pa da imamo in moremo imeti tudi zelo odlične strokovnjake v vseh panogah.

Pri sankciji zakona o zavodu za pospeševanje industrije smatramo, da bi bilo treba te pripombe imeti v vidiku. Cesar ni mogel storiti v tem zakonu, naj se stori z drugim. Zato je pač treba imeti že v naprej izgotovljen načrt dela.

Vsporedno s sankcioniranjem potrebnih zakonov, oziroma z njihovim izvajanjem, bi bilo potrebno organizirati posebno komisijo naših priznanih strokovnjakov, ki bi pretresla in pregledala dele vseh naših podjetij in ugotovila stalež zaposlenih tujcev, v koliko so ti potrebni ali nepotrebni. — Nepotrebne bi bilo treba takoj izmenjati z domačimi, istočasno pa prisililo podjetja, da omogočijo našim ljudem, da se vsposobijo za vsa dela v podjetjih. Ravno tako bi bilo treba osigurati našim dijakom tehničnih strok praktičiranje za časa praznic v posameznih podjetjih.

Samo tako bomo prišli do tega, da lahko ocenimo, v koliko se lahko na delo posameznega podjetja zanesemo.

Da lahko vse to sprovedemo, je seveda potrebno, da pridejo na vodilna mesta le najposobnejši. Ustvaritev zavoda za pospeševanje industrije in obrti, kakor tudi vsega, kar je s tem v zvezi, zahtevajo nujne gospodarske in državne potrebe, ki potrebujejo močnih osebnosti. Večkrat se mnoge ideje in namere ne obnesejo vsled slabe izbire oseb. Želeti je, da se to v tem slučaju ne zgodi.

Burroughs Adding Machine Company, Detroit USA

Podružnica Ljubljana * Stroj za seštevanje, računanje in knjiženje

v ljudno javlja cenj. odjemalcem, da se od 1. avgusta 1930 dalje nahajajo pisarne in mehanična delavnica

v Gledališki ulici 4

Telefon 33-47

184

Ruska trgovska mornarica

Leta 1914 je imela caristična Rusija 1254 trgovski hladilj z 1.054.000 reg. ton. Leta 1920 pa je posedovala sovjetska Rusija samo 618 ladij s 534.000 tonami. Leta 1926 samo še 364 ladij s 308.000 ton. Od 1. 1927 se je stanje ruske mornarice nekoliko izboljšalo, tako da je proti koncu leta 1929 naraslo število ruskih ladij na 379 edinic s 440.000 reg. ton. Delež Rusije na svetovnem pomorskem prometu je znašal 1. 1913 2,41 odst., a 1. 1929 samo 0,65 odst.

Na podlagi petletnega sovjetskega delovnega programa se ima letno zgraditi 200.000 ton. — Delo v domačih ladjedelnicah pa ni zadovoljivo, za to kupuje Sovjetska Rusija ladje v inozemstvu.

Gospodarske vesti

× Začasna ustavitev dela v tvornicah »La Dalmatiennec«. Od 1. avgusta dalje se je za dobo dveh mesecev ustavil ves obrat v tvornicah francoske družbe »La Dalmatiennec«. Kot vzrok tega prekinjenja se navaja zgradba novega elektrificiranega voda od centrale v Manojlovcu do tovarne. Dosedaj je »La Dalmatiennec« dobavljala tok iz centrale v Jaruzi, vsled poteka veljavnosti pogodbe pa je nadaljna dobava ukinjena. S tega vzroka je družba povečala svojo elektrarno v Manojlovcu, ki bo dobavljala velike količine električne sile, tako da bo delo po izpeljavi novega voda znatno pojačeno. Pred vsem se bo pričelo ponovno proizvoditi cikanamid ter feromangan. Skupni stroški novih investicij so cenjeni na 80 milijonov dinarjev. Dela bodo gotova v dveh mesecih.

× Krediti za pogozdovanje. Ministrstvu šum so bili odobreni s strani finančnega ministrstva krediti za pogozdovanje golih in neplodovitih predelov. Pogozditev je dodeljena posameznim direktorijem šum, ki imajo takoj prišli z delom.

× Češkoslovaška udeležba pri novi tovarni steklovine. Kakor smo že poročali, je občinski svet v Pančevu odstopil zemljišče za zgradbo tovarne steklovine »Aix la Chapelle« brezplačno na razpolago. Družba »Aix la Chapelle« pripada koncernu »Saint Gobain«, ki snuje novo podjetje z imenom »Prva jugoslovanska mehanična tovarna šipe«. Praški listi poročajo, da je pri novi družbi udeležena tudi »Prodajna zveza češkoslovaških tovarn namizne steklovine«. Konstitucija nove družbe bo izvedena v mesecu septembru.

× Stanje hmeljskih nasadov v Vojvodini. Stanje rastlin je v splošnem zdravo, vendar pa samo srednjedobro razvito s slabimi stranskimi izrasli, tako da se v najboljšem slučaju računa s srednjo letino. Donos pridelka se čeni na 5 in pol do 6 in pol q na ha. Skupni letošnji donos bo znašal ca. 9000 do 10.000 q. Nekateri hmeljarji so že pričeli z obiranjem. Pridelek je gladkozelel in lepo razvit. Glavno obiranje se bo pričelo v drugi dekadi t. m.

× Srebrni novci v Grčiji. V najkrajšem času časa pride v obtoč nov grški srebrni denar in sicer: po 20 drahem za 230 milijonov drahem, po 10 drahem za 75 milijonov drahem, dalje niklast po 5 drahem za 125 milijonov drahem. Razen tega pridejo v promet tudi novi novci po eno drahmo in vrednosti 20 milijonov drahem ter novci po 50 lepta in vrednosti 10 milijonov drahem.

× Rimska novčana konvencija. V palači v via Venti Settembre v Rimu so bila v soboto zaključena pogajanja o novčani konvenciji med Vatikansko državo in italijansko vlado. Na podlagi teh konvencij prevzame rimska denarna kovalnica izdelavo vatikanskega novca, ki bo imel po regularnih tečajih pravo obtočja v vsej Italiji. Posebna določila urejajo količine vatikanskih novcev, ki se smejo kovati v dobi 10 let. Zlati novci se bodo glasom te konvencije kovali neomejeno, ostali pa v omejenem številu. Bankovci za enkrat niso predvideni.

× Carinske olajšave v dunavskem prometu. Mednarodna trgovska zbornica v Parizu je sklicala za 20. september zasedanje v Krakov. Na tem zasedanju delegatov vseh interesiranih držav bodo na dnevnem redu predvsem predlogi izboljšanja plovnega prometa po Dunavu, kakor tudi pretresanje vprašanja carinskih olajšav v dunavski plovi. Predvideva se združenje ločenih državnih carinarnic v eno skupno obojestransko carinarnico, kar bo promet znatno

pospešilo. Tudi transitnemu prometu se bo posvetilo več pažnje.

Borzna poročila

dne 4. avgusta 1930.

Devizna tržišča.

Ljubljana, 4. avg. Amsterdam 22-685—22-745, Berlin 13-4825, Bruselj 7-8710—13-4825, Budimpešta 9-8918, Curih 10-9440—10-9740, Dunaj 7-9743, London 274-70, Newyork 56-28, Pariz 221-87, Praga 167-18, Trst 295-35.

Zagreb, 4. avg. Amsterdam 22-685—22-745, Dunaj 795-93—798-93, Berlin 13-4675—13-4975, Bruselj 789-87 bl., Budimpešta 987-05—990-05, Milan 294-271—296-271, London 274-80—275-10, Newyork ček 56-18—56-88, Pariz 220-87—222-87, Praga 166-78—167-58, Zürich 1094-40—1097-40.

Beograd, 4. avgusta k. Pariz 220-87—222-87, London 274-80—275-10, Newyork 56-18—56-88, Italija 294-20—296-20, Dunaj 7-9593—7-9893, Budimpešta 9-8768—9-9076, Berlin 13-4675—13-4975, Curih 1094-40—1097-40.

Curih, 4. avg. Beograd 9-1275, Pariz 20-2475, London 25-065, Newyork 514-50, Bruselj 72-05, Milan 26-95, Madrid 57-60, Amsterdam 207-25, Berlin 123-00, Dunaj 72-77 Sofija 8-73, Praga 15-26, Varšava 57-80, Budimpešta 90-26.

Dunaj, 4. avgusta. d. Berlin 168-99, Amsterdam 284-80, Kopenhagen 189-65, Stockholm 190-20, Newyork 707-20, London 84-4525, Pariz 27-815, Bruselj 98-96, Praga 20-9713, Beograd 12-5475, Budimpešta 124-02, Bukarešta 4-215, Varšava 79-30, Sofija 5-1275, Milan 37-03, Curih 137-40.

Vrednostni papirji.

Na ljubljanskem tržišču ni sprememb. Zagreb, 4. avg. Drž. papirji: 7% inv. 87-50—89, voj. škoda ar. 439-50—440 (439-50), voj. škoda kasa 439-50 d, voj. škoda avg. 439—439-75, voj. škoda sept. 439-75 bl., voj. škoda dec. 439—439-75, 4% agr. obv. 54-75—55-50, 7% Bler. pos. 86-50—87-25, 8% Bler. pos. 97-25—98, 7% pos. hipot. 85-75—86-75, Banke: Hrvatska 50 d, Prašedion 907-50—910, Udružena 191—193, Ljublj. kred. 192 d, Medjunarodna 63 d, Narodna banka 8150 d, Industrije: Sečera Osijek 816—318, Trboveljska 402—406, Slavonija 200 d, Vevče 124 d.

Beograd, 4. avg. k. Vojna škoda 452—452-5, avg. 453-5—455, dec. 462—463, 8% Bler blago 100, 7% Bler 89-5, Založnice drž. Hipot. banke 88-75—89, Invest. pos. 91—92, agr. obv. 56 do 56-75, Nar. banka 82-30—82-50.

Ad Kamnik Dunaj, 4. avg. d. Bankverein 19-05, Kreditni zavod 47-40, Dunav-Sava-Adria 11-60, Prioritete 91, Ruše 35-15, Trbovlje 49-75, Leykam 4-05.

Žitna tržišča.

Na ljubljanskem tržišču tendenca nespremenjena, brez promela.

Novi Sad, 4. avg. Pšenica: 79/80 kg: baška 172½—175, gornjebaška 177½—180, baška Tisa šlep 180—182½, gornjebanatska 170—172½, sremska 78 kg 165—177½. — Koruza: baška, sremska 130—132½, baška srem-

ska, ladja Dunav 125—130, baška, sremska, avg. 132½—137½, banatska 122½—127½. — Moka: baška 8. 97½—100, ostala neizpremenjena. — Otrobi: baški, sremski, banatski 92½ — 97½. — Promet: pšenica 52 vagonov, over 3 vagona, ječmen 4 vagona, koruza 29 vagonov, moka 20 vagonov, otrobi 50 vagonov. Tendence neizpremenjena.

Budimpešta, 4. avg. Tendence mlečna, promet srednji. Pšenica: okt. 18-30—18-50, (18-30—18-31), mare 19-90—20-20 (19-90—19-91), maj 20-60. — Rž: okt. 12-10—12-37 (12-09—12-14), mare 13-40—13-65 (13-35—13-40). — Koruza: avg. 16-40—16-45 (16-40—16-41), sept. 16-60, maj 16-58—16-72 (16-69—16-70). — Trs, avg. 13-50.

Ljubljansko lesno tržišče.

Tendence nespremenjena. Zaključeni so bili 3 vagoni hrastovih pragov.

Sokolstvo

Marjonetni tečaj. Glede na živahno gibanje v sokolskih društvih zaradi snovanja lutkovnih odrov (Konjice, Zagorje ob Savi, Trbovlje, Tržič i. dr.), bi bilo zelo potrebno, da se osnuje v Ljubljani marjonetni tečaj, katerega bi obiskovalo gotovo primerno število udeležnikov, zlasti iz vrst našega idealnega učitelstva. Na letošnjem tečaju za rokotvorni pouk v Ljubljani, ki se je zaključil 2. avgusta t. l., je bil na programu sicer tudi poseben tečaj za napravo lutkovnih gledališč, katerega bi moral voditi strokovni učitelj Trost iz Ribnice, pa se iz neznanih vzrokov, na žalost in veliko škodo lutkarski umetnosti ni otvoril. Zato bi bilo v interesu stvari, da se čimprej otvori tozadevni kurs, kjer naj bi se proučeval ustroj lutkovnega gledališča ter lutka sama; nadalje bi se predavalo o zgodovini lutkarske umetnosti, o režiji, lutk. literaturi; izdeloval bi se lutke, lutk. odri, oz. načrti i. dr. Prirediti naj ga savez SKJ ali pa še bolje osnujoča se »Jugoslovanska lutkarska zveza«. Na delo torej!

Radio

Radio Ljubljana, 5. avgusta: 12-30 plošče; 13-00 časovna napoved, borza, plošče; 13-30 iz današnjih dnevnikov; 13-30 citraški kvartet »Vesna«: Herman Schmidt: Pomladno upanje. Herman Pölzl: Le pogum, A. Süs: Selo ob jezeru, A. Süs: Koncertna uvertura, H. I. Pölzl: Vijolica, F. Schaschek: Terezina valček, Orleth: Radio koračnica; 19-30 dr. Pavel Brežnik: Radio v službi ekspedicij na južni tečaj.

Radio Beograd, 5. avgusta: 10-30 plošče; 12-45 opoldanski koncert; 19-00 srečka 9196. Enodejanka; 19-30 večerni koncert radio kvarteta; 1. Gounod: Faust, Op. fantazija, 2. Petras: Spomin na Chopina in dr; 20-00 prenos iz Zagreba; 22-45 lahka glasba iz kavarne »Moskva«.

Št. 28.605/30

Razpis

Mestno načelstvo razpisuje

oddajo krovskih in kleparskih popravil na magistratnih poslopih na Mestnem trgu

Vsi razpisni pripomočki se dobe med uradnimi urami v mestnem gradbenem uradu, Šolski drevored 2/II.

Ponudbe je vložiti do dne 9. avgusta ob 11. uri dopoldne istotam.

Mestno načelstvo v Ljubljani

dne 4. avgusta 1930

Vinskega
potnika

za Slovenijo, vpeljane-
nega, sprejememo takoj.
Ponudbe pod »Zmožen«
na Aloma Company,
Ljubljana 185

Prodaja se v Javnih skladiščih (Balkan)

198 v Ljubljani, dokler traja zaloga:

VINO
OPOLO Pelješac od 12 gradov
po Din 3.50 liter
BELO Pelješac od 12 gradov
po Din 4.25 liter

vse popolnoma zdravo, naravno, dobrega okusa in lepe barve. — Redka prilika!

J. Hlebš

družba z o. z.

Ljubljana, Sv. Petra cesta 33
pleskarstvo in
soboslikarstvo

155

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča
dela, katera izvršuje točno, solidno in po
konkurenčnih cenah pod garancijo

KMETIJSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

TURJASKI TRG 3

je glavna zastopnica kmetovalcev v dravski
banovini in šteje nad 380 kmet. podružnic in
okrog 25.000 članov. Člani plačajo na leto 20 Din
in dobivajo za to brezplačno strokovni list

VSAK KMET MORA BITI
ČLAN KMETIJSKE DRUŽBE

»KMETOVALEC«

Ta list jim nudi strokovni pouk
in navodila za umno gospodar-
stvo. Družba dobavlja članom
tudi razne kmetijske potrebščine



Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

Uvodni in metodični tečaj

za učitelje in učiteljice gospodinjstvo in kmetstvo-nadaljevalnih šol Dravske banovine.

Banska uprava Dravske banovine priredi za učitelje in učiteljice gospodinjstvo in kmetstvo nadaljevalnih šol Dravske banovine dvotedenski uvodni in metodični tečaj, ki se bo vršil od 18. avgusta do 29. avgusta 1930. in sicer za učitelje na dekliškem zavodu »Vesna« v Mariboru, za učitelje pa na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru.

Tečaj ima namen razgrniti ves problem kmetijskega vprašanja, udeležence(ke) uvesti v miselnost in delo kmetijskega človeka, v način obveščanja s kmetijskim ljudstvom, organizacijo gospodinjstvo oz. kmetstvo nadaljevalnega šolstva ter metodično obdelati vso snov za imenovane šole.

V tečaj se bodo v prvi vrsti sprejemali(e) oni gg. učitelji(ce), ki so že poučevali(e) na kmetijsko in gospodinjstvo nadaljevalnih šolah, pa še nimajo uvodnega tečaja, nadalje učitelji(ce), ki imajo resen namen že v šolskem letu 1930/31. pričeti s poukom na kmetijsko-nadaljevalni šoli in ki so službovali najmanj pet let na podeželskih šolah.

Prošnje, kolekovane s kolkom za Din 5.— in opremljene s službeno razpredelnico, je potom šolskega upravitelja vpsolati vsaj do 10. avgusta 1930. neposredno kmetijskemu oddelku banske uprave v Ljubljani.

Popolna oskrba na imenovanem zavodu stane za osebo Din 240.—, polovico te vsote bo plačala banska uprava.

V smislu § 6., 1. pravilnika mora imeti vsak(a) voditelj(ica) uvodni in metodični tečaj.

Za bana, pomočnik:

Dr. Otmar Pirkmajer l. r.

V. No. 4432/5. 1794—3—2

Dodatek

k razglasu kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljubljani o licitaciji V. No. 4432 z dne 25. julija 1930.

Dodatno k razglasu o licitaciji za oddajo del za ureditev cestišča z dvojno površinsko prevlakom s katranom oziroma asfaltom na banovinskih cestah Pesnica—Sv. Lenart, Vojnik—Dobrna, Celje—Laško in Celje—Rogatec objavlja kraljevska banska uprava, da se bodo na

licitaciji dne 11. avgusta 1930.

sprejemale tudi alternativne ponudbe za ureditev cestišča z asfaltnimi emulzijami v mrzlem stanju, odnosno tlakovanje z malimi kockami.

Tozadavni posebni pogoji in za ponudbo potrebni podatki so na vpogled med uradnimi urami v prvem odseku tehničnega oddelka kraljevske banske uprave v Ljubljani.

V ostalem veljajo določila prvega razpisa.

V Ljubljani, dne 1. avgusta 1930.

Kraljevska banska uprava
Dravske banovine.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Ne I 106/30—2. 1789—3—3

Amortizacija.

Na prošnjo Znidar Janeza, posestnika iz Vel. Mengša št. 29, se uvaja postopanje za amortizacijo hranilne knjižice Ljudske posojilnice v Ljubljani št. 72.019 z vlogo 2500 Din na ime Znidar Anton, ki je bila prosilcu baje ukradena.

Imetnik te hranilne knjižice se pozivlja, da uveljavi svoje pravice v šestih mesecih, ker bi se sicer po tem roku izreklo, da je hranilna knjižica ob veljavu.

Okrajno sodišče v Kamniku,
dne 30. julija 1930.

E 273/30—9. 1812

Dražbeni oklic.

Dne 18. avgusta 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Golobinjek, vl. št. 592 in 594.

Cenilna vrednost: 1743.50 Din; vrednost pritlikline: — Din; najmanjši ponudek: 1162.50 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto,
dne 29. julija 1930.

E 388/30. 1814

Dražbeni oklic.

Dne 5. septembra 1930. ob poldesetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 5 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Šmiklaž, vl. št. 133.

Cenilna vrednost: 16.651.50 Din; vrednost pritlikline: 2.542.— Din; najmanjši ponudek: 31.103.— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče na Vranskem,
dne 30. julija 1930.

E 303/30—11. 1807

Dražbeni oklic.

Dne 12. septembra 1930. ob desetih bo dala pri podpisnem sodnem oddelku fotografska obrt s sedežem v Sevnici in koncesija, na katere podlagi se ta obrt izvršuje, na javni dražbi v zakup.

Zakup velja najprej za 1 leto. Izključena cena znaša za 1 leto 12.000 Din. Kot varščino mora vsak ponudnik položiti v gotovini 1.200 Din.

Zakupni pogoji se smejo pregledati pri tem sodnem oddelku med uradnimi urami in na dan dražbe.

Okrajno sodišče v Sevnici,
dne 2. avgusta 1930.

E 559/30—7. 1811

Dražbeni oklic.

Dne 15. septembra 1930. ob devetih bo pri podpisnem sodišču v sobi št. 24 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Potovrh, vl. št. 82 in 324.

Cenilna vrednost: 4959 Din; vrednost pritlikline: 2620 Din; najmanjši ponudek: 3306 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je prigrasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče Novo mesto,
dne 22. julija 1930.

Razglasi raznih uradov in oblastev

Br. 5189/1. 1816

Razglas.

V smislu § 54. uredbe o izvrševanju očitvalnih odredb (Uradni list kralj. ban. z. z. št. 28/125 od 6. februarja 1930) s. z. glaša, da je glasom sodbe okrajnega sodišča v Rogatecu od 7. junija 1930. prepovedano Štefanu Oberski, rojenemu 16. decembra 1906. v Spodnjem Sečovem, šmarski srez, Dravska banovina, stanujočemu istotam, samskemu, posestniškemu sinu, zahajati v krmo za dobo 6 mesecev od dneva pristanne kazni, t. j. od 18. julija 1930. do 18. januarja 1931.

Po § 268. kaz. zakona se kaznuje vsadko, ki ve za razglašeno prepoved iz § 55. k. z., pa vendarle storijo taki osebi z opojilom.

Sresko načelstvo Šmarje pri Jelšah,
dne 30. julija 1930.

Br. 5079/1—30. 1815

Razglas

V smislu § 54. uredbe o izvrševanju očitvalnih odredb (Uradni list kralj. banske uprave št. 28/125 od 6. februarja 1930.) se razglašja, da je glasom sodbe okrajnega sodišča v Rogatecu od 4. junija 1930. prepovedano Štefanu Mikolič, roj. 11. novembra

1893. pri sv. Florijanu, šmarski srez, Dravska banovina, oženjenemu posestniku v Ceremošah, šmarski srez, zahajati v krmo za dobo enega leta od dneva pristanne kazni, t. j. od 18. julija 1930. do 18. julija 1931.

Po § 268. kaz. zak. se kaznuje vsadko, ki ve za razglašeno prepoved iz § 55. k. z., pa vendarle storijo taki osebi o opojilom.

Sresko načelstvo Šmarje pri Jelšah,
dne 30. julija 1930.

Narodna banka kraljevine Jugoslavije.

Stanje z dne 31. julija 1930.

Aktiva.	Dinarjev
Metalna podloga	840.976.321.21
Posojila	1.394.444.807.45
Račun za odkup kronskega novčanice	929.335.148.85
Račun začasne zamene	151.965.083.29
Dolg države	2.997.155.034.—
Vrednost državnih domen, zastavljenih za izdajanje novčanice	2.138.377.163.—
Saldo raznih računov	1.186.685.805.28
	9.138.939.365.08

Pasiva.

Glavnica Din 50.000.000 v kovanem zlatu: od te	
vplačano	30.000.000.—
Rezervni fond	12.563.917.39
Novčanice v obtoku	5.316.947.970.—
Državni račun začasne zamene	151.965.083.29
Terjatve države po raznih računih	252.772.985.49
Razne obveznosti	1.153.256.373.91
Terjatve države za zastavljene domene	2.138.377.163.—
Nadavek za kupovanje zlata za glavnico in fonde	83.055.870.—
	9.138.939.365.08

V metalni podlogi se računi: dinar v zlatu za en dinar, angleški funt za 25 dinarjev, dolar za 5 dinarjev, lira za 1 dinar, švicarski in francoski frank za 1 dinar, dinar v kovanem srebru za 1 dinar itd.

Obrestna mera po eskontu menic — za vse bančne dolžnike brez razlike — 5½ % na leto.

Obrestna mera za posojila na zastavo 7 % na leto.

Štev. 6763/II. 1791—2—2

Razpis.

Direkcija državnega rudnika Velenje, razpisuje na dan 18. avgusta 1930. ob enajstih nabavo

300 m³ jamskega lesa.

Pogoji se dobe pri podpisani.

Iz pisarne direkcije drž. rudnika Velenje.

Štev. 257 1801

Seznam

pooblaščenih inženjerjev in arhitektov v Dravski banovini, po stanju od dne 15. julija 1930.

Gradbeni inženjerji.

Ing. Accetto Viktor, Maribor, Koroščeva ulica 23.

Ing. Ahlfeld Oton Julij, Ljubljana, Strelška ulica 29.

Ing. Baumel Adolf, Maribor, Vetrinjska ulica 30.

Ing. Dukić Adolf Leo, Ljubljana, Bohoričeva ulica 24.

Ing. Fakin Milan, Ljubljana, Rimska c. 7.

Ing. Ferluga Ivan, Maribor, Wildenratnerjeva ulica 15.

Ing. Foerster Jaroslav, Ljubljana, Rimska cesta 13.

Ing. Globočnik Stojan, Ljubljana, Mag. vila XVIII. za art. vojašnico.

Ing. Hrovat Alojzij, Ljubljana, Poljanska cesta 20.

Ing. dr. Kasal Miroslav, Ljubljana, Turjaški trg 3.

Ing. dr. Kral Alojzij, Ljubljana, Gledališka ulica 10.

Ing. Kregar Rado, Ljubljana, Sredina 5.

Ing. Pavlin Josip, Ljubljana, Gledališka ulica 8, Rutarjeva ulica 5.

Ing. Peruzzi Stanislav, Kranj, tvrda Slavec.

Ing. Petrovič Sreško, Ljubljana, Gorupova ulica 13.

Ing. Pirkmaier Milko, Ljubljana, Dunajska cesta 15/I.

Ing. Pretner Aleksander, Ljubljana, Vrtača, Stavbna d. d.

Ing. Rustia Evgen, Ljubljana, Vrtača 17.

Ing. Škof Rudolf, Ljubljana, Vič, cesta 4, št. 4.

Ing. Šlajmer Vladimir, Maribor, Vetrinjska ulica 30.

Ing. Tavčar Franc, Ljubljana, Dolenjska cesta 26.

Ing. Tornago Ivan, Ljubljana, Poljanska cesta 12.

Ing. Umek Anton, Ljubljana, Tvrda »Slograd«.

Ing. Zupančič Franc, Ljubljana, Gledališka ulica 13.

Arhitekti.

Ing. Ledl Ivan, Ljubljana, Gosposvetska cesta 4/I.

Strojni inženjerji.

Ing. Lenarčič Milan, Josipdol, p. Ribnica na Pohorju.

Ing. Likar Boleslav, Ljubljana, Miklošičeva cesta 16.

Ing. Remec Vladimir, Ljubljana, Kersnikova ulica 7.

Elektro-strojni inženjerji.

Ing. Pertot Milan, Zagorje ob Savi.

Ing. Štebi Milorad Anton, Ljubljana, Seidenburgova ulica 7.

Ing. Šuklje Milan, Ljubljana, Beethovnova ulica 2.

Ing. Turnšek Viktor, Ljubljana, Langusova ulica 11.

Ing. dr. Vidmar Milan, Ljubljana, Karlovška cesta 1.

Elektro inženjerji.

Ing. Bleiweis-Trsteniški Fedor, Ljubljana, Kongresni trg 15.

Ing. Bulić Petar, Kranj, Jugočeška d. d.

Ing. Kiepač Milan, Maribor, Prešernova ulica 4.

Ing. Miklavc Franc, Žirovnica, Gorenjsko.

Ing. Oman Pero, Maribor, Dvořakova ulica 1/I.

Ing. Plazzeriano Rudolf, Ljubljana, Palača Ljublj. kreditne banke.

Ing. Vagaja Franc, Ljubljana, Karlovška cesta 11.

Kulturni inženjerji.

Ing. Jug Avgust, Maribor, Ruška c. 25.

Ing. Kosmač Matej, Ljubljana, Tržaška cesta, Stan in dom.

Šumarski inženjerji.

Ing. Sevnik Franjo, Soteska, p. Straža pri Novem mestu.

Ing. Sodnik Anton, Ljubljana, Zrinjskega cesta 15.

Podpisana Komora objavlja prednji seznam s pristavkom, da bo Komora v bodoče brezobzirno povzročila zakonito postopanje proti vsaki nepooblaščen osebi, ki bi prevzemala posle pooblaščenih inženjerjev in arhitektov.

Posebej se opozarja, da so po čl. 12. Pravilnika za izvršitev poedinih odredb začasne uredbe o pooblaščenih inženjerjih in arhitektih, ki ima moč zakona, izključno pridržana pooblaščenim inženjerjem ali arhitektom vsa projektovanja, kakor tudi pregledovanja in odobravanja projektov ter vse izvršitve tehničnih objektov in del, ki so zasnovana na statičnih, hidrotehničnih in sličnih preračunih ter tehničnih in statičnih preiskavah.

Ljubljana, 25. julija 1930.

Ljubljanska inženjerska komora.

Tajnik: Podpredsednik:

Ing. Škof Rudolf l. r. Ing. Pavlin Josip l. r.

Štev. 871/30. 1810

Objava.

Po § 8 adv. zakona se objavlja, da je gospod dr. Krek Miha z današnjim dnem vpisan v tukajšnji imenik advokatov s sedežem v Ljubljani.

Advokatska komora v Ljubljani,
dne 1. avgusta 1930.

Št. 675/30. 1809—3—1

Razpis.

Podpisana notarska zbornica razpisuje vsled smrti gospoda notarja Avgusta Rudarja izpraznjeno notarsko mesto v Celju, oziroma drugo notarsko mesto, ki bi se naj rešilo izpraznilo po premostitvi. Prošnje naj se vložijo pri podpisani zbornici najkasneje do dne 25. avgusta 1930.

Notarska zbornica v Ljubljani,
dne 1. avgusta 1930.

Razne objave

Štev. 6136. 1785—3—2

Poziv upnikom.

Zadružna zveza v Celju, r. z. z. o. z. v likvidaciji se je razdružila in zato v smislu § 40. zadružnega zakona poziva svoje upnike, da ji v zakonitem roku prijavijo svoje terjatve na naslov »Zvezo slovenskih zadrug (za Zadružno zvezo v Celju, Ljubljana, Pražakova ulica št. 11«.

Likvidatorji.